

Carranzos kariuomene gaudys Villa

Suv. Valst. kareiviai traukiasi iš Meksikos gilumos į parubežį

Bulgarai kariauja Italijos fronte

Italai sulaiko bulgarus

Ir Vokiečiai ir francuzai sakosi valdą Avouaucort fortą

Wilsonas arba Taftas bus tarpininku Vokietijai taikos derybose

30,000 CARRANZOS KAREIVIŲ GAUDYMU VILLISTŲ.

WASHINGTONAS, geg. 24.—Suv. Valstijų karės ir užrubežinių reikalų departamentai apšaukė iš Meksikos pranešimus, kad Carranzos valdžia pradės stropiai gaudyti villistus, užpuolikus Suv. Valstijų gyventojus.

Drauge ateina žinios, kad kaip tik ištraukti antrasis amerikiečių baudžiamosios ekspedcijos burys iš Boquillas, Texas, tai generolas Obregon tuojaus pasiuntė 30,000 mexikiečių karių gaudyti villis Chihuahua ir Big Bend apskrityje.

BULGARAI ATGABENTI ITALIJOS FRONTAN.

RYMAS, geg. 24.—Isonzo fronte tarpe patekusių italų rankosna Austrijos kareivių, yra ir bulgarų. O tai liudija, kad austrams, jų dabartiniuose užpuolimuose Italijos fronte, gelbsti ir bulgarai.

Nors austrų artilerijos daug daugiau randasi šiame apskrityje, negu Italijos, austrai betgi nebeįstengia stumti italus atgal, nes pastarieji gerai susitvarkę apsigimimui ištaisai viso Isonzo fronto.

FRANCUZAI MANO, KAD ITALAI ATLAIKYS AUSTRUŲ SPAUDIMĄ.

PARYŽIUS, geg. 24.—Francijos kariškiai ekspertai pripažįsta italus pasitraukus atgal nuo pirmojo austrų užgulimo. Bet, sako, jie, italai, jau susitvarkė ki-taip ir, be to, susilaukė nemažai sustiprinimų. Todėl dabar jie galės laikytis.

Austrai, francuzų nuomone, veržiasi link Vienos, kad atsikiras haly aramią valkiančią prieš Tiesų nuo armijos, kuri susitvarkė prieš Trentą.

AMSTERDAM, geg. 24.—Dabur, kaip rogiasi pasipūsti, austrų notų delei pas-tausios paskandinimo Danijos laivo Tubantia.

IR VOKIEČIAI IR FRANCUZAI SAKOSI VALDĄ FORTĄ DOUAMONT.

LONDONAS, geg. 24.—Francuzai varo didelį užpuolimą judėjimą, kad atsiumus iš vokiečių pastarųjų užgriebtas pozicijas. Francuzai jau pranešė, kad jie atsiumė kone visą labai svarbų Douamont fortą. Vokiečiai betgi tą francuzų laimėjimą užginėja. Jie tvirtina, jog mušiai eina pietuose nuo Douamont kaimo, ir kad persvaros dar nėra viena pusė neaplaikė. Jų pranešimai tik skelbia, kad Douamont fortą vokiečiai da tvirtai tebelaiiko savo rankose.

Berlinas, tiesa, pripažįsta, kad francuzai buvo užėmę fortą Vaux, bet vokiečiai ir čia tvirtina, kad jie ir šitą fortą atsiumė, ir ne tik atsiumė, bet dar ir francuzų iš rastų padarytą tvirtovę užgriebe.

Kaip dalykai stovi mušių vietose, tikrai nežinia. Viena tik pastebima kaip vokiečių, taip francuzų pranešimuose, kad dabar siaučiantys mušiai yra nepaprastai žiaurūs.

KONE ISTIKO MUSTYNĖS PARLAMENTE.

LONDONAS, geg. 24.—Vienas airių atstovų Anglijos parlamente pradėjo išmėtinėti ministrėms, kad Anglijos valdžia žiauriai elgiasi su kaliniais revoliucionieriais. Tam atsakė kitas atstovas, anglas, pasižymėjęs priešingumu airiams, kad netiesa. Airis ką tai pastebėjo jam. Anglas pakilo iš savo sėdynės ir puolė prie airio. Kiti atstovai betgi jį sulaikė.

PORTORIKIEČIAI GAVO DAUGIAU TIESŲ.

WASHINGTONAS, geg. 24.—Suv. Valstijų kongrese vakar praėjo bilius, duodas civiliai Porto Rico valdžiai daugiau teisių. Vienok priedas biliuje, suteikiąs Porto Rico moterims visas balsavimo teises visuose rinkimuose, tapo atmetas moterų teisių lygybės priešų pastangomis.

AMSTERDAM, geg. 23.—Iš Munich pranešama, jog ten gauta žinia iš Madrido, kad popiežius su Ispanijos karalium Alfonso ir Suv. Valst. prez. Wilsonu svarsto klausimą, kaip išgauti iš kariaujančių šalių pertraukimą mušių ir kad jos pradėtų taikos tarybas.

VOKIEČIAI AVIATORIAI PAKLYDO IR NUSILEIDO ANGLŲ STOVYKLOJE.

LONDONAS, geg. 24.—Pirmą sykį atsitiko nuo pradžios karės, kad aviatoriai, paklydę, nusileido priešinių stovykloje. Dalykas buvo toks. Aviatoriai vieno anglų aerodromo pamatė vokiečių aeroplaną, besukantį viršų jų ir besileidžiantį žemyn. Anglai manė, kad vokiečių aeroplanas yra pažeistas ir laukė jį nupulsiant. Aeroplanas tečiaus nenupulė, bet gražiausiai nusileido ir iš jo išlipo aviatorius ir pilotas. Ir tik nusileidę jie pamatė savo klaidą, kad pakliuvo į priešų stovyklą. Vienok atitaisyti klaidos jiems nebepavyko, nes subėgusieji anglai suėmė juos nelaisvėn.

Anglai labai džiaugiasi gavę be nič-nieko gerą, naujausios konstrukcijos aeroplaną.

PASKANDINTA KETURI LAIVAI.

LONDONAS, geg. 24.—Da keturi laivai atsiburė ant jurų dugno. Jie yra: Adamantios Korais, graikų 2,947 tonų intalpos laivas; Fabricotti F., italių laivas; Rhenass, anglo laivas ir Tjomo, norvegų laivas.

QUINLAN KREIPĖSI Į PREZIDENTĄ WILSONĄ.

TRENTON, N. J., geg. 24.—Patriek Quinlan, kurį N. J. politija apkaltino ir tos pačios valstijos teismas pasiuntė kalėjimą į Trentoną neva už prakalbą, laikytą viename susirinkime, kurin jis tečiaus atsilankė, kuomet jau buvo po prakalbų, kreipėsi į prezidentą su prašymu, kad jis palieptų ištirti, kaip byla buvo nagrinėta.

Veltui Quinlano draugai bandė šiokiomis ir tokiais budais išvaduoti jį iš kalėjimo. Jų tryšias nieko negelbėjo. Taigi dabar Quinlan kreipėsi į patį Wilsoną. Tik abejotina, ar panorės ir tas išgirsti nekaltai įgustro kalėjimą žmogaus balsą ir ar panorės išklausti Quinlano prašymą — išduoti paliepimą ištirti visą jo bylos perkratinėjimą.

Vokiečių laimėjimas.

Vokiečiams gi pasisekė anglo fronte. Prie Givenchy vokiečiai atėmė iš anglo daugiau kaip mylios ilgio tranšėjas, kurias išlaikė prieš smarkiausius kontratakas. Anglai prisipažįsta prie pralaimėjimo.

Darbininkų Judėjimas

ANGLIŲ KASYKLŲ DARBININKAI SUSTREIKAVO IŠNAUJO.

TAMAQUIPA, Pa., geg. 24.—Išdirbė tik vieną dieną po streikui, kuris tęsėsi tris savaites, darbininkai Lehigh Coal and Navigation Company metė darbą išnauju. Streikuoja 1,200 žmonių ir laukiama, kad mažiausia dar 7,000 prie jų prisidės.

I. W. W. KALBETOJUI NELEIDO PASILIKTI MIESTUKE.

BOSTON, Mass., geg. 24.—Lawrence policija penktą valandą ryte pažadino iš miego viešbutyje apsistojusį Joseph E. Ettor, I. W. W. agitatorių, kuris 1912 m. vedė čia streiką ir buvo teistas del primestos jam žmogžudystės, ir išvežė jį į Bostoną.

Ettor iš vakaro laikė prakalbą vilnonių išdirbinių darbininkams, kurie šiuo laiku streikuoja.

Ettor užreikšė, jog kitą dieną jis pasiėmęs advokatus atvyksias Lawrence'an ir pareikalausias, kad būtų išimtas warantas prieš policistus, išvariusius jį neteisotai iš miesto.

RUBSIUVIŲ STREIKAS...

NEW YORKAS, geg. 24.—New Yorko 60,000 rubsiuvių streikininkų komiteto posėdyje Samuel Gompers, prezidentas Amerikos Darbo Federacijos, užreikšė pilną užuojautą ir pažadėjo kuodaugusia pagelbos streikuojantiems rubsiuviams iš Amerikos Darbo Federacijos organizacijos.

Po Gomperso užreikšimui karštą kalbą pasakė socialistas kongresmanas London, vienas intektingiausių rubsiuvių vadų New Yorke, kviesdami juos laikytis, koliai savininkai bus pergalėti.

Apie 300 įvairių streikininkų lokalaų vedėjų papasakojo plačioms streikininkų minioms apie ką kalbėjo London'as ir Gompers'as, kaip lygiai ką pranešė streiko vedėjas Benjamin Schlezinger.

Gompers'as taipgi padavė sumanyką atidaryti visą eilę valgyklų penėjimui tų iš streikininkų, kurie neturi kuo maitintis.

STREIKININKŲ LAIMEJIMAI

SHENECTADY, N. Y.—Laimėjo streiką painteriai ir Electrical Workers Union No. 140.

JAMESTOWN, N. Y.—Bravaru unijos darbininkams pakelta mokestis 1 dol. savaitėje. Mašinistai gavo pakėlimą algos 7 nuoš. Laimėjo taipgi ir kepėjų unija No. 423.

BUFFALO, geg. 24.—Vežėjai Teamsters' unijos No. 164 gavo pakėlimą algos 2 dol. savaitėje.

NEWTON, Mass.—Arbitracijos keliu susitaikė painteriai. Gaus 50c. valandoje ir 44 val. darbo savaitėje.

LEE, Mass.—Smith popieros kompanijos darbininkai laimėjo streiką. Vyrams pakelta alga 20 nuoš., moterims — 15 nuoš.

SPRINGFIELD, Ill.—Anglių vežimų dreiveriai padarė sutartį su pramonininkais ir sulig jos gavo pakėlimą mokesties ir kitokiu pagerinimus.

EASTON, Pa.—Karpenterių unija laimėjo savo reikalavimus pakelti jiems mokestį iki 46 centų valandoje ir 8 val. darbo dieną.

COLUMBUS, Ohio.—Moterims, dirbančioms viešbučių restoracijose, reikės dirbti ne daugiau, kaip 10 val. dienėje.

LANSING, Mich.—Susiorganizavo į unijas mašinistai, šoferiai, garažų darbininkai, plumberiai.

MINNEAPOLIS, Minn.—Painteriai gavo pakėlimą mokesties 5c. valandoje.

ST. PAUL, Minn.—Painterių unija gavo pakėlimą algos 5c. valandoje.

ST. PAUL, Minn.—Molderiai gavo 10 nuoš. augštesnes algas ir kitokius pagerinimus.

SAN FRANCISCO.—Virėjų pagelbininkai laimėjo sutrumpinimą darbo laiko. Vietoje 12 ar 14 valandų dabar dirbs tik po 10 valandų dienėje.

PITTSBURGH, Ua.—Seimyninkės paskelbė boikotą keptuvių savininkams, pakėlusiams duonos kainas. Savininkai papirgino duoną iki senobinių kainų.

SAN FRANCISCO.—Boilermakers unija No. 4 laimėjo visus savo reikalavimus.

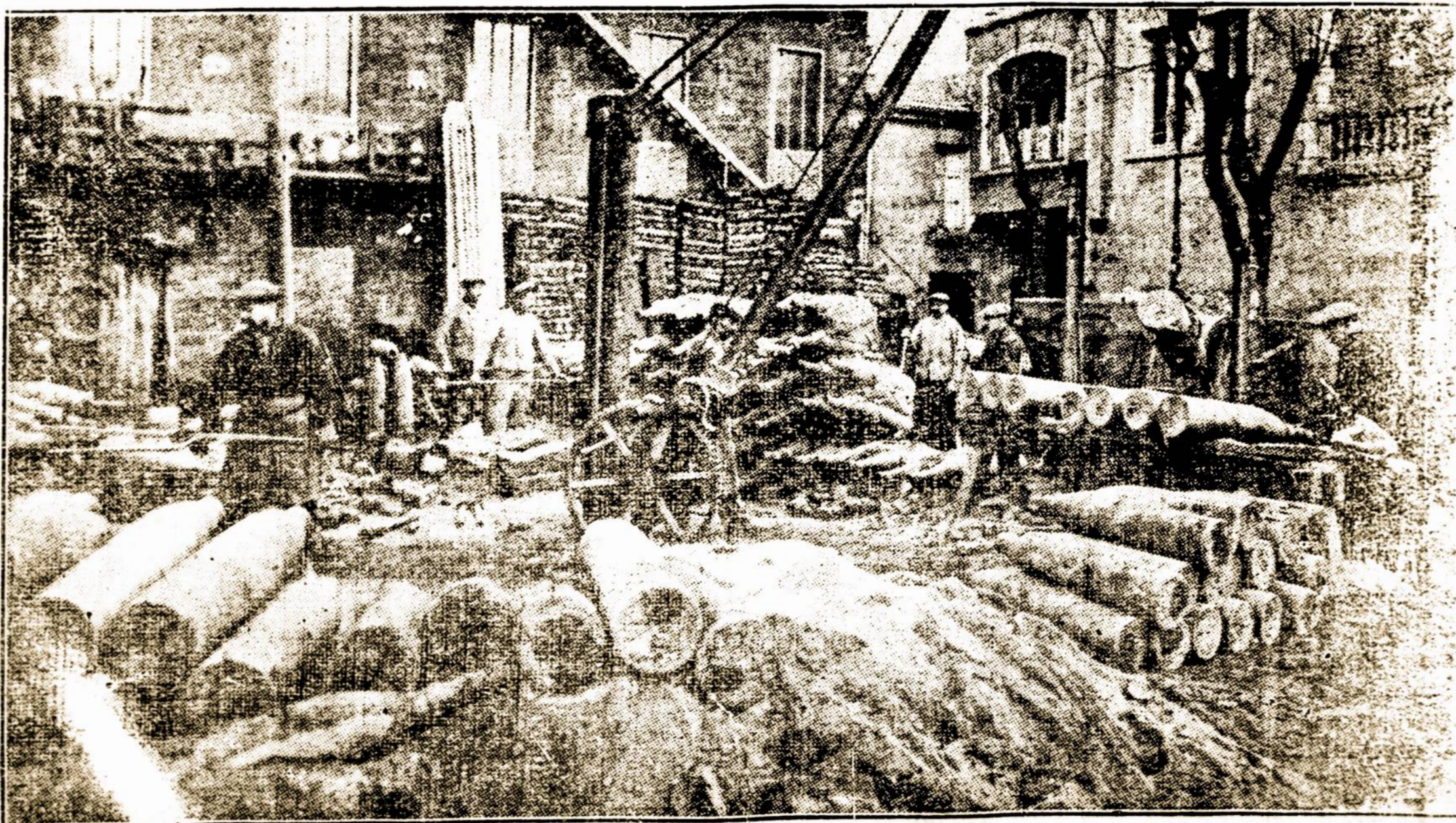
GUELPH, Ontario.—Barberių unijos darbininkai gavo 1 doleriu pakėlimo algos savaitėje (dabar ims 13 dol. savaitėje) ir pusę uždabio viršų 19 dolerių.

WINNIPEG, Manitoba.—Tipografijų darbininkai laimėjo. Dabar gaus pirmais metais dienomis \$26.50, antrais \$28.00; naktimis pirmais metais \$28.00; antrais — \$30.00.

PARYŽIUS, geg. 24.—Buvo pasklydęs gandas, kad talkininkai besivienija pertraukti ryšius su Rumunija ir kad jau net Francijos pasiuntinys atšauktas iš Rumunijos. Ryšiai tečiaus talkininkų su Rumunija nepertraukti. Permainyta tik Francijos pasiuntiniai. Nauju Francijos pasiuntiniu Rumunijon paskirta M. Blondell.

ORAS

Chicagoje ir apilinkėse.—Giedra; biski šalčiau; švelnus nepastovus vėjas; temperatūra vakar augščiausia 79, žemiausia 60.

Vienoj francuzų šaujamųjų patuklų dirbtuvėj. Ką-tik nulietos ir iš formų išimtos patrankos.

Kas Dedasi Lietuvoje

Vokiečių soviniŲ apėtitai. "Naunoji Lietuva" rašo: Nėsenai Vokietijoje išejo Rorbacho knyga "Rusland und Wir", kurioj tarp kitko hečiamas ir Lietuvos klausimas. Iš tos knygos matyti kaip lengvai rėsa tą klausimą vokiečių soviniams. Padrodame iš jos kelias ištraukas.

"Vienintėlė pažūca, kuria mes turime žiūrėti į Lyvų ir Lietuvos ateitį, — vokiečių ūkininkų kolonizavimas." Apskritai imant "į ūzintųjų žemių klausimą žiūrėma iš tos pusės, kokios perpektyvos galėtų būti vokiečių kolonizacijai... Galima tikrai pasakyti, kad trumpu laiku vėnas Pabaltijos kraštas ir Lietuva gal būt ūkologizuota vokiečiais ir tuo vienu sėtas kraštas but pavestas į galingą vokiečių žemę." Autorius mano, "kad tinkamas apsiėjimas ir vokiečių mokykla vokietinimo procesą priverstų ligi galo." Lietuva vokiečių plėnam ypač patogī: "Lietuvoje yra daug valdzios nuosavybės. Ji daugiausia susideda iš žemių, konfiskuotų iš lenkų dvarininkų po 1863 metų sukilimo. Toliau, ten yra labai prisiskolinusių ir numukusių dvarų, priklausančių kartais lenkam, bet daugiausia rusams. Taikai įvykus, juos reikėtų parduoti. Visi rusai-savininkai ir didesnė dalis lenkų juos liuosu noru parduoti: rusai delto, kad nenorėtų būti po vokiečių valdzia, lenkai gi todel, kad jų rolė šiame krašte butų grįžti į savo Karalystę ir į Galiciją. Reikėtų tuojau po karo ūzdrausti liuosai padavinėti dvarai, nes del kolonizacijos galėtų nepaprastai pakilti žemės kaina. Vieni ūzgiu Lietuvoje ir Pabaltijos krašte turėtų būti vokiečių valdzios nupirkta visi rusų (valdzios ir privatinų asmenų) dvarai tokia kaina, kokia buvo vidutiniai mokama paskutiniams trimis metais prieš karę. Reikėtų taip pat išleisti įstatymai, kuriais kiti žemės savininkai savo žemę galėtų parduoti tik vokiečiams arba vietiniams ūkininkams. Tuomet visas klausimas galutino krašto suvokietinimo but pozityviai išristas."

Nors vokiečių valdzia nėra vien panašių soviniŲ rankose, bet kad jų daroma didelė įtaka į šalies valdymą, ginčytis nepriesina.

Lenkų mokyklos Vilniuje. Lenkų laikrašėiai rašo, kad Vilniuje sutverta "Lenkų švietimo draugija", kuri globoja Vilniuje esančias lenkų mokyklas. Jos globoje esą 4 gimnazijos, 6 vyrų realės mokyklos, 30 liaudies mokyklų, amatų, ūkio, o taip pat liaudies mokytojų kursai. Liaudies universitetą, kurį atidarė profesionalių dr-jų sąjunga, pirmą mėn. lanke 4500 žmonių. Lekcijos skaitomos per savaitę 3 kartus.

Labdarių dr-jų lėšos. Pasak jų pačių lenkų laikrašėių, daugumos Vilniaus labdarių dr-jų lėšos baigiasi. Kad tas lėšas padidinti, manoma padaryti viešų rinkliavų.

Vilniaus miesto reikalai. Vilniaus ober-burmistras nutaręs (taip rašo lenkų laikrašėiai) sudaryti specialę pasitarimo komisią miesto administracijos reikalams aptarti. Komisijon įeina 6 žm.: 2 lietuvių, 2 lenkų ir 2 žydu.

"ZIBURĖLIS" GAVO PINIGŲ.

Jau rašėme, kad kai kurių mūsų "gerų" žmonių norėta pakilti "Ziburėliui" koja, bet tai nepasisėkė. "Ziburėlio" Valdyba išrodė Tatjanos Komitetui, kad "Zib." nieko bendra neturi su Lietuvos paralininiu Komitetu, kaip mes žinome, kaip Komitetas, laikina įstaiga, nes ji jau gyvuoja apie 30 metų ir gyvuos po karėi; žodžiu, kad tai su vis savis-

tovi dr-ja, todel ir savistoviai priderėtų gauti pašalpos. T. Komit. tai pripažino ir paskyrė 5000 rub. (5 mėnesiams, skaitant nuo kovo mėn.)

Mūsų karininkai. Vasario 6 d. karės lauke ūzmuštasi oficerius Jonas Daukša, buvęs politechnikos instituto studentas. Vasario 8 d. sunkiai sužeistas oficerius Juozas Blaževičius.

Baigė mokslus. Kelių institutų baigė Jokubas Sližys.

Tai šitaip pabėgėlius selpia.

Gardino obyvatelių Komitete šėmminktauja vieni dvarininkai. Pasirodo, kad iš 240 tukst. rub. kuriojos komitetas gavo iš valdzios, pabėgėliams išdalinti tik apie 20 tukst. rub., o kiti pinigai išleista visokių igalioitinių algoms, jų obmundiravimui ir tt.

Vidaus reikalų ministeris pripažino reikalinga padaryti visų besirūpinančių pabėgėliams istaigų reviziją.

Dar del Gardino Komiteto darbu. Ministerių Tarybai pranešta, kad Gardino obyvatelių Komitetas palidijo reviziecinų kvitų tikrumą 9 milijon. 990 tukst., o dabar paaiškėjo, jog tos visos kvitos buvo netikros. Norėjo nabagai saviškiams gerą padaryti, bet nepasisėkė.

"N. Liet."

Lietuviai Rusijoje

Kostroma. Mūsų mieste lietuviai vien tik pabėgėliai, daugiausia moteris ir vaikai. Visu bus arti 1000 žm. Nuo lapkričio 11 d. jais rupinasi Lietuvių Drjos n. d. k. s. skyrius. Skyrius turi drapanų ir avalinių sandėlį, siuvelyklą-mokyklą (dirba 18 mergaičių), valgyklą, pradedamąją mokyklą, kurioj mokinasi abiejų lyčių 83 vaikai. Iš 6 mokinių sudaryta kuopa toliaus mokintis: j mokytojų seminariją, buchgalterijos kursus ir tt. Prie mokyklos sekmadieniais yra suaugusiems kursai, bet šie silpnai gyvuoja del tinkamų organizacijos ir pedagogijos pajėgų stokos.

Knygnėlis turi apie pusantro šimto knygučių ir apie puskapį skaitytojų. Skaito daugiausia jaunimas. Ateina du laikraščiai: "Naujoji Lietuva" ir "Lietuvių Balsas". Abiejų išdalinama daugiau 60 ekzempliorų.

Kovo mėnesį atidaryta dar dvi dirbtuvi-mokykli—dailydžių ir kurpių. Pirmoje kol kas tedirba 3 darbininkai, antroje jau 7, o drauge su mokiniais bus daugiau ne 10.

Girių departamentas pavėlijo ūz pigià kainà išsikirsti 600 ketv. sieksnių malkų. Tai jau daroma nuo pusiaūzmiemo ir manoma šimet iškirsti ne mažiau kaip 400 ketv. sieksnių. Iš Zemės Departamento gautas leidimas ir 1000 rub. pašalpos praktiniams ūkio kursams įsisteigti. Reikalui šiam jau nūnuomuotas vienkiamis ir rengiamasi į vasaros darbus: gubernijos agronomas prisizadėjo padėti savo patarimais, bet jieškoma lietuvių agronomo.

Vaikų prieglaudoj sutalpinta apie 40 vaikų. Du bendrabučių jau atidaryti, trečias organizuojamas paaugusiems našlaičiams. Bėda del tinkamų butų stokos.

Jau trečias mėnuo bus, kai visi veltui aprūpinami gydytojo pagelba ir vaistais, taip pat veltui visiems suteikiama teisių pagelba: tai Panevėžio pav. teismo pirmininko Dauguviečio dėka. Kai kurį laiką buvo susirūpinę, kas daryti, jei valdzia nesutiks 4 skyriaus veikėjams atidėti kariuomenėn pašaukimą, dabar, jai sutikus, aprimta.

Apskritai imant, skyriaus darbas varomas plačiu baru ir kas kartas vis plečiasi, bet daug kamė slūbuoja, ypač apšvietos dalykuose, del tinkamų darbininkų stokos.

Rapolas.

Rostov na Donu. Yra ir čia

lietuvių. Stengiasi jie ir siek tiek judėti. Vasario 20 d. buvo vakaras, Velykoms rengiamas kitas. Yra ir Lietuvių Komitetas, bet iš jo mažà naudos; nes blogai vedamas. Pabėgėlis.

Liaudies Mokytojų Atsišaukimas

Maskvos Mokytojų Lietuvių Sekcija išspausdino ("Nauj. Liet." No. 16) sekama atsišaukimą į liaudies mokyklų mokytojus lietuvius:

Karės gaisro išvaikyti po visą Rusiją mes, liaudies mokytojai, pertraukėme tarp savęs dvasios ryšius ir gyvename kiekvienas sau, nes tolimas neleidžia mums susieiti ir pasidalinti savo mintimis. Ir ne tai, kad mes negalime vieni su kitais dalintis mintimis, bet mes dar visai nieko nežinome, kas kur gyvena ir kaip gyvena, ir delto negalime duoti draugiško patarimo paguodos arba pagelbos tiems, kurie to reikalauja. Maskvos Mokytojų Sekcijai susidedančiai beveik iš vienu liaudies mokytojų, labai rupi, kad visi mūsų liaudies mokytojai ir mokytojos galėtų grįžti po karėi Lietuvon stiprus kūnu ir dvasia, ir del to Sekcija labai pageidauja žinoti, ar mūsų draugai ir draugės nekencia kur nors vargo, kad reikale galima butų ateiti jiems į pagelbà. Dabartinis mūsų tautos gyvenimo momentas yra labai svarbus, ir mokytojai delto turi stoti ant liaudies švietimo reikalų sargybos. Kam gi daugiau, kaip ne mokytojams, turėtų rūpėti mūsų jauniosios kartos tolimesnio švietimo geresnis pastatymas. Šiuo klausimu yra susirūpinusi Mokytojų Sekcija. Bet šis darbas dar pasekmingiau ir sparčiau galima butų varyti, jei Mokytojų Sekcija galėtų palaikyti dvasios ryšius su tais draugais ir draugėmis, kuriems likimo neskirta buvo apsigyventi Maskvoje. Del to Mokytojų Sekcijos vardu kreipiamės į visus liaudies mokytojus ir mokytojas prašydami pranešti Sekcijai žemiau nurodytu adresu savo adresus. Geistina, kad mokytojai, norintieji gauti kokià nors vietà ar lavintis toliau, apie tai pažymėtų savo, Sekcijai rašytuose, laiškuose, idant galima butų duoti jiems šioakis ar tokis patarimas.

Atsiliepkite, draugai ir draugės!

Maskvos Mokytojų Sekcijos Pirmininkas V. Sidzikauskas Sekretorius A. Klimas. Dresas: Moskva, Srietenska, 26, Litovski Komitet. (Mokytojų Sekcijai).

PETROGRADAS.

Darbininkų padėjimas. Putilovo dirbtuvės ligonių kasa paskelbė gana indomių žinių, nušviečiančių darbininkų gyvenimo sąlygas. Pasirodo, jog per 9 mėn. savo ligoniams išduota 360 tukst. rub., arba visų išlaidų 65%. Sustatant samatà buvo manyta išduoti ligoniams tik 55%. Dirbtuvėj dirba apie 22 tukst. darbininkų, iš jų sirgo 17½ tukst., sužeistų 4 tukst. Kitaip sakant, iš šimto žmonių nesirgo ir nebuvo sužeista tik 2 žmogus. Atsiminkime, kad serga ne del raškažių. O kai darbininkai pradeda reikalauti darbo sąlygas pagerinti, juos sodina kalėjimuosna.

PABĖGĖLIO LAISKAS.

Jurgis Narkis, pabėgęs iš Lėckavos rašo savo broliui Stanislavui į Racine, Wis. Mielas broli!

Šiuo pranešu, kad mes jau senai apleidome savo ūkė, palikdami viską vokiečiams. Aš su savo visà šeimyna persikėlėme per Ventą ir atradome jau ten pabėgusius broj Kazimierą ir Jorą, bet jie, rodos, sugrižo atgal į Pėkelius ant savo ūkių. Aš nebėgrįžau, bet pabėgau su visa šei-

myna į miestą Sesvegen (Lifl. gub.). Lietuva beveik visa pakliuvo po vokiečių. Matysime kas laimėsime, ar tie, kurie pabėgome, ar tie, kurie pasiliko ant vietos. Su giminėmis nesurašinėju ir nieko nežinau apie juos. Meldžiu atsųsti man antrašà mūsų brovaikio St. Narkio; nežinau ar jis dar tebegyvena Chicagoje.

Jūsų brolis, Jurgis.

Padarė kaip pridera. Prasiskolinęs pliuskis (tarnui): — Ar nunešei mano laikrodėlį ūzstatyti?

Tarnas: — Nunešiau, ponaiti. Žinote, ten lombarde radau ir Birbanto tarnà beužstatantį auksinį žiedà. Sakėsi, kad tai jo paties žiedas esas.

Pliuskis: — Tau reikėjo taip jau sakyti, kad ūzstatomasai laikrodėlis tavo paties.

Tarnas: — Taigi, taigi, aš taip ir sakiau. O paskui tai abudu su Birbanto tarnu pilvus susiėmė juokėmės!

EVESKIO Prekybos ir Kalbų Dieninė ir Vakarinė MOKYKLA

Cia gali išmėti Anglų kalbos nuo pradines ligi aukštesniais, taipgi Lietuvių, Vokiečių, Rusų ir Lenkų kalbų: Aritmetikos, Anglų, Matematikos, Istorijos, Geografijos, Politikos, Ekonomijos, Knygyvedystės, Dailiaradėlio, Laiškų rašymo, Prekybos teisiu ir tt. Cia gali ūzbaigti PUBLIC SCHOOL, HIGH SCHOOL ir PREKYBOS KURSUS. VISKAS AISKINAMA LIETUVISKAI.

3106 So. Halsted St., Chicago Reikalauk Aprašymo

'SCHOOL OF FINE ARTS' (Lenkiška piešimo mokykla). Vienintėlė lenkiška piešimo mokykla Amerikoje po ypatiska priežiūra europėjiško aristo piešėjo A. Baranauško. Piešimo kursas oligiėnių paveikslų, portretu ir piešiniu prasideda dabar. Dieniniai ir vakariniai kursai prieinamos kainomis kiekvienam. Gyvančiuojame išmokyti kiekvienà greitai laiku piešimo.

Ūzrašymo biuras atdaras nuo 10 val. ryto iki 12 diena, ir nuo 6-tos iki 8 vakare. Nedėliomis nuo 10-tos iki 12 dienos.

SCHOOL OF FINE ARTS, 845 Milwaukee Avenue.

ISMOK BARBERYSTĖS AMATA Viskas sulig naujausia mada. Mokestis \$25. Inrankiai duodami. Aigos mokamos.

TRI-CITY BARBER COLLEGE 819 S. State St. ir 606 W. Madison St. CHICAGO, ILL.

\$10.00 ŪZ VISÀ KURSA. South Park Automobilių Mokykla. Elektriškos ir mechaniškos instruktacijos: \$10.00 ūz visà kursà. Dieninės ir vakarinės klasės. 6252 S. PARK AVE., CHICAGO Priešais Baltà Miestà (White City).

Amerikos Lietuvių Mokykla

Mokina Angliškos kalbos

- Lietuviškos kalbos
- Aritmetikos
- Knygyvedystės
- Stenografijos
- Typewriting
- Pirklybos teisių
- Abelinos Historijos
- Suv. Vaisl. Historijos
- Geografijos
- Pilietystės
- Politškos Ekonomijos
- Dailiaradystės

Mokinimo Valandos: Nuo 8 RYTE IKI 5 VAL. PO PIET. VAKARE Nuo 7:30 IKI 9:30 3360 EMERALD AVE., CHICAGO.

Mokiname Angliškai

Visose dalyse Amerikos ir Kanada. Vienintėlė mokykla, kurioj kiekvienas gali išmėti Angliškà kalbà, labai trumpame laike, šios mokyklos naujasis ir tobulinavimas metoda. Mokiname per laiškus, visose dalyse, ūz labai mažà mokestis. Jeigu nori išmėti greitai Angliškà kalbà, stočė su raišk plateau žinių.

American School of Languages

1741 W. 47th Street, Chicago, Ill.

PAUL KRISCIUNAS Lietuvos Muzikantas ant North Sides. Reikalaujami muzikantų ant balij, pikininkų, vestuvių, apvaidėtojų ir tt., atsišaukite po numeriu: 1824 Wabansia ave., Chicago Tel. Humboldt 9313.

Tel. Canal 1236

Sokiu Mokykla G. M. CHERNAUSKO SALEJ 1900 S. Union ave ir 19th st., Chicago Mes mokiname naujausios mados Sokius. Vaikinas ar mergina nemokantjis Sokiu neturi savyje linksmumo. Mes ūzlikiname kiekvienam, kad pas mus galėsite išmokyti ir trumpu laikku Sokiu. Sokiai atsidama kiekvienà Panedėlį ir Pėntynėj 8 val. vakare. Puiki muzikė.

Stebuklingiausias Miestas Pasaulyje yra Gary, Ind.

Vos keli metai kaip prasidėjo, o šandien jau turi arti 50,000 gyventojų; o dar porà metų palaukus pasieks virš 100,000 ir daugiau. Nes čionai randasi didžiausias dirbtuvės pasaulj, ir dabar dar stato naujų dirbtuvių.

Viena tik Plieno (United States Steel) Korporacija paskyrė šimet 100 milijonų dolerių papildinimui ir pastatymui naujų savo dirbtuvių.

Apert šių daugelis kitų dirbtuvių statoma ir rengiama statyti, kuriose dirbs dešėtkai arba šimtai tukstančių naujų darbininkų ir gaus didžiausius ūzdarbius.

Gary, Ind. tik tas nedirba, kuris nenori. Paprasciausias darbininkas ūzdirba nuo \$3 iki \$8 į dieną ir daugiau. Gary, Ind. truksta visokių darbininkų ir yra geriausias progos visokios rusies bizinieriams.

Mes esame seniausi ir didžiausi žemės plotų savininkai Gary ir apiclinkėse. Mes turime daugybę lotų ir namų pardavimui visose miesto dalyse ant lengviausių ismokėjimu.

Nordamas gauti platesnių žinių apie Gary ir jo ateitį, kreipkis į mūsų ofisà ypatiskai arba laišku, o mes ūzlikiname, kad lamstà visuoet ūzganedinsime ir parodysimė, kur greitai padaryti gerus pinigūs. Taipgi kurie nori parduoti savo lotus Gary ir apiclinkėse, mes perkame ūz "cash."

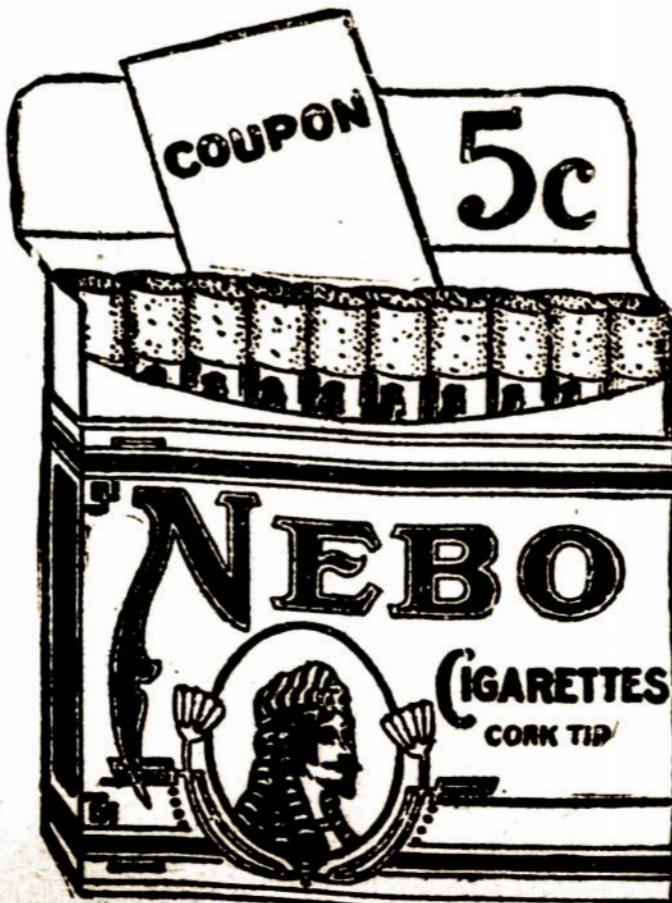
J. SKINDERIS & CO. VYRIAUSIAS OFISAS: 1610 BROADWAY, GARY, IND. Rezidencija: 3362 So. Halsted St., Chicago, Ill., 2-ras floras iš fronto. Galima rasti nedėliomis iki 10 v. isryto, o kasdien, Gary, Ind.

TĖMYKITE, PRANEŠAME VISUOMENEI Kad mes traukiame ir piešiamo visokius paveikslus (fotografijas) pigiai ir gražiai. Jaunavedžiams duodame puikų didelį paveikslà su rėmais DOVANAI. Galima traukti bile kokiame laike. Darbas ūzlikrintas. Fotografai: J. GURSKIS & L. URBONAS, Visiems žinomas J. P. Rashinskio Vietoje 665 WEST 18th STREET TEL. CANAL 3161 CHICAGO, ILL.

NEBO

CORK TIP CIGARETTES

Tukstančiai Ruko NEBO

Tabakas — Geriausias Sujaukimas — Prikus Skonis — Nepaprastas Rukymas — Vėsus Kvepėjimas — Šiaunus Padarymas — Tobulas

PARSIDUODA VISUR Kuponių kiekvieniame pakelyje. Geri del pinigų arba puikių dovanų.

Rašykite prašydami dovanų katalogo

NEBO DEPARTMENT 95 First St., Jersey City, N. J. P. Lorillard Co. Inc. Established 1760.

AMERIKOS LIETUVIŲ GYVENIMAS

Mūsų korespondentų pranešimai

MILWAUKEE, WIS.

Rubsiuvių streikas jau užsi-
baigė. Nors neilgai jis tęsėsi,
bet savo tikslo pasiekė: darbinin-
kai laimėjo. Darbdaviai turėjo
išpildyti darbininkų reikalavi-
mus. Liko pakelta darbinin-
kams mokesčiai nuo 5% iki 37%
nuosimėjų. Nors tie laimėji-
mai nelabai patenkina darbinin-
kus, bet daugiau bent tuo tarpu
nebuvo galima laimėti: darbinin-
kai čia galima sakyti, veik kaip
ir neorganizuoti. Mat neper-
seniausia dar susitvėrė Amalga-
mated Clothing Workers of
America unijos 151 skyrius. Bet
ir tuo galima pasidžiaugti: dar-
bininkai galų gale visgi pergalė-
jo savo išnaudotojus.

Sutartis padaryta tik vieniems
metams, bet jeigu darbininkai
laikysis, tai nėra abejonės, kad
sekančiais metais jie iškovos dar
daugiau.

Reikia pasakyti, kad Seidelio
laikuose darbininkai irgi buvo
laimėję tas pačias darbo sąly-
gas. Bet tuomet darbininkai
manė, kad tuo viskas užsi-
baigė, ir jie metė savo organizaciją,
t. y. gyveno "dievo apveizda." Pa-
sirodė tečiau, kad kompanija
nesnaudė ir nukapojo savo dar-
bininkams algas. Nėra todėl
abejonės, jeigu darbininkai ir
toliau taip laikysis, tai kompani-
ja stengsis ir vėl pasinaudoti
proga...

Darbininkai sugrįžo darban 19
d. gegužės.

Nors dar palyginamai neseniai
mes susilaukėme naujo klebono,
bet jau pradeda rodytis jo neapy-
kanta linkui Lietuvos Šelpimo
Fondo. Pirmiaus kalbamasai
fondo skyrius laikydavo savo po-
sėdžius bažnytinėje svetainėje,
bet dabar mūsų "tėvelis" pasiru-
pino "išspravodytį" jį • laukan...
Norėčiau paklausti: ar tai arty-
mo meilė? Kasgi nežino, kad
kalbamasai fondas yra beparty-
viškas! O betgi mūsų tėvelis
to nesupranta. Pakartojau:
kalbamasai fondas nesikiša į pa-
rapijų reikalus; jisai rūpinasi
tik šelpimu nelaimingų karės au-
kų.

Laikas jau būtų susiprasti.
Proletaro sunus.

MINDEN, W. VA.

Gegužės 7 d. vietinė L. S. S.
218 kp. parengė prakalbas. Kal-
bėjo drg. L. Pruseika, "Laisvės"
redaktorius. Reikia pasakyti,
kad drg. Pruseikos prakalba pa-
liko didelį įspūdį į susirinkusius.
Zmonės buvo pilnai patenkinti,
išskyrus keletą nenuoramų, kurie
jieško "nusiramino" prie...
backutės!

Aukų padengimui surengimo
lėšų surinkta \$5.70.

Neseniai čia pasimirė vienas
lietuvis. Mirties priežastis —
girtuoklystė. Kada gi tie mūsų
zmonės praregės? Kada jie
įsitikins, jogei girtuoklystė yra
vienas iš aršiausių darbo žmo-
nių priešų, — kada? J. A.

GARY, IND.

Kaip žinia, tas kun. Ambrozai-
tis, kurį savame laike parapijo-
nys išvij į Chicago, dabar "at-
simuvino" į šį miestelį. Nors
tiesa, pradžioje kai kurie pažan-
gesni parapijonys buvo beprade-
dą "šiaušti" prieš tą dvasišką-
jį "apiekuną", ilgainiui tečiau
jie šiaip taip "apsiprato." Da-
bar tas pats apie kunas mano su-
tvėrti "tvirtą parapiją." Tuo
Tiksli suorganizuota specialis
mitetas, beje pirma turėjo nuvyk-
vietos lietuvių kuogreičiausią
išsigytų sau... bažnytelė. Tas ko-
mitetas, beje pirma turės nuvyk-
ti pas vyskupą, kad šis teiktųsi
užtvirtinti tą parapijų suma-
nyną. Ponų "komitečių" buta

heprastų, jie never imti gatveka-
rį, susėdo automobiliu ir nu-
pleskėjo pas vyskupą! Žinoma,
jie manė, kad tatai jiems apseis
už... dyka. Bet kaip jie, varg-
šai, nustebo, kad automobilius
sivainikas pareikalavo iš jų
\$10 (?). Komitetas pasiprieši-
no. Tada automobilius savi-
ninkas patraukė juos teisman.
Kaip girdėti, tai jisai išlošė savo
bylą. Dvasiškas "apie kunas",
sako, esąs labai nusimines. Jis
labai rugojąs ant parapijonų,
kam jie užsiima su tuo "parma-
zonu", kuris nenori duot veltui
savo automobilių ir tt.

Sakoma, kad mūsų dvasiškas
"apie kunas" padaręs "diploma-
tišką" sutartį su ju myliata —
vyskupu net ant \$1000! Matai
koks jis geras: jeigu žmogus pa-
reikalauja keletos dolerių už sa-
vo triušą, tai tą jis stengiasi pa-
vaisinti jį įvairiais "žodeliais", bet
jeigu jis nieko nesiklausęs pa-
daro bilą net ant tukstantis dol-
erių, tai jų tylėkite...

Vis mat — artymo meilė.

Gvazdikas.

GRAND RAPIDS, MICH.

Gegužės 14 d. vietinė L. S. S.
51 kp. parengė vakarą. Kuopos
mėgėjai vaidino "Iš tamsos į
šviesą". Savo roles, reikia pasa-
kyti, atliko gana gerai. Beto,
po perstatymo buvo įvairių pa-
mąginimų: dainų, monologų,
deklamacijų, ir pasikalbėjimas
Dėdes su Povilu. Viskas atlikta
labai puikiai. Zmonės buvo
pilnai patenkinti. Beje, paba-
goje vietinis L.S.S. kp. choras pa-
dainavo porą dainelių, kurios irgi
pavyko labai puikiai.

Greitu laiku ta pati kuopa ren-
gia pikniką. Neabejoju, kad ir
piknikas turės gerą pasisekimą.
S. Varpelis.

SIoux CITY, IOWA.

Gegužės 7 d. vietinė šv. Kazimiro
parapija parengė vakarą.
Lošta "Malunininkas ir Kamin-
krėtis" ir "Zydas statinėje".
Veikalas sulošta netikusiai.
Tiems "lošėjams" stokavo netik
žinojimo, kaip užsilaikyti ant
estrados, bet jie nemokėjo nė to
paprasciausio — žodžių! Beto
tas jų apsirėdymas, sergėk juos
viešpatie! Į kagi panašu, jei
studentas apsirėdo "kukoriškai"
o "kukorius" studento drabu-
žiais? Zmonės, reikia pasakyti,
pasipiktino tuo "tiatru". Dau-
gelis tiesiog pasakė: jiems rupi
tik mūsų kvoteriai, o ne geras lo-
šimas...

Nejaugi tie kazimieriniai ne-
žino, kad šiame mieste randasi
gerų ir pasižymėjusių lošėjų.
Reikėjo vely juos pakviesti, o ne
taip sudarkyti veikalą.

Patarčiau jiems kitą sykį pa-
siimti lošėjų iš T. M. D. dr-jos.
Mindaugis.

KEWANEE, ILL.

"Naujienu" nr. 113 T. P. P. rašo,
polemizuodamas su Nariu pra-
deda šmeižti ir mus.

T. P. P. rašo: "Tie du "sociali-
stai" (L. M. Rimkus ir F. Rimkus)
atėjo tikslu ne prisirašyti, bet
kad pakėlus triukšmą susi-
rinkime." Netiesa! Mes jokių
triukšmų nekėlėm ir nemanėm
kelti. Kaip tik T. P. P. palie-
pė išeiti, mes nė žodžio nesakė
išėjom į kitą kambarį. Tą ga-
li paliudyti ir L. D. L. D. nariai.

Toliau T. P. P. rašo: "Jie duk-
buvo priešingi tvėrimui L. D. L.
D. kuopos." Prasimanymas!
Kaip aš galėčiau būti priešingas
tvėrimui L. D. L. D. kuopos, kad
ji visu mėnesiu pirm mano atva-
žiavimo į Kewanee buvo sutver-
ta?

T. P. P. rašo: "Kada įvyko
pirmas L. D. L. D. kuopos susi-

rinkimas, aš kviečiau juos eiti
prisirašyti. Jie tuomet niekino
tą organizaciją ir nėjo." Kad
laikas nepavelino tą dieną, tai
mudu neįjom. Bet kas del nie-
kinimo organizacijos tai tegul T.
P. P. prirodo nors vieną rimtą
ypatį, kuriai mes butumėm nie-
kine L. D. L. D.

T. P. P. rašo: "O kada suma-
nėm rengti teatrą ir pranešėm
jiems apie busiantį mūsų susi-
rinkimą, — jie labai tam prieš-
inosi." Ir vėl prasimanymas!
Mes netik nesipriešinom susi-
rinkimui, bet ir patįs nuėjom į su-
sivainikimą, kad prisirašius. Bet
T. P. P. nesiklausęs nē L. D. L. D.
narių, nė mūsų, kaip tik atid-
dė susirinkimą suriko: "lauk,
kurie nepriklausot." Mums nesik-
skubinant jis vėl tą patį pakar-
tojo. Tada L. D. L. D. nariai
pradėjo protestuoti prieš tą "or-
ganizatorių". Mes matydami,
kad T. P. P. nėra blaivu protu,
nē žodžio nesakė išėjom. Tą ga-
li paliudyti Stanislovas Lakits-
kas ir kiti L. D. L. D. nariai.

Toliau T. P. P. rašo: "Jie
dargi mane ir kitus draugus pa-
vadino labai nešvariais žodžiais...
Tiesa, kada T. P. P. Punis su J. Bud-
rium pasibaigus susirinkimui at-
ėjęs pradėjo ginčą su V. Petrai-
čiu, tai mes pastarajam patarėm,
kad jis neužsiimtų su tais vaikė-
žais, nes jie yra girti. O kad T.
P. P. Punis ir J. Budrius buvo girti,
tai tą visi matė.

Pagalios T. P. P. rašo: "Antra
tai pats F. Rimkus neseniai at-
važiavo iš kitur su "pikčeriais".
Buvo manyta, kad jisai su L. M.
Rimkum užėjo čionai fotografij-
jų reikalais, taigi liepta eiti į ki-
tą kambarį, kuriame buvo šei-
myninkas. Taigi jie ir apledo
susirinkimo vietą" ir tt. Pradžio-
je savo straipsnio T. P. P. rašo,
kad L. M. Rimkus ir F. Rimkus
atėjo su tikslu kelti triukšmą.
Pabaigoje, jogei "buvo manyta,
kad F. Rimkus su L. M. Rimkum
užėjo čionai fotografijų reikais."
Kam dabar galima tikėti — pradžia
ar pabaiga? Aišku tečiau, kad T.
P. P. Punis nežinojo, ko mes atėjom,
o betgi neleidęs mums nė žodžio
ištarti jis išvarė mus laukan!
Vien del to, kam mes sakom, kad
L. D. L. D. kuopa turi veikti iš-
vien su L. S. S. 204 kuopa, ypa-
tingai, nes žinoma, kad Kewanee-
je neadaug yra pritarėnčių socia-
lizmo idėjai žmonių.

Ar tai svari Tamstos politika,
T. P. P. L. M. Rimkus
F. Rimkus.

KEWANEE, ILL.

LSS. 204 kuopa laikytame su-
sirinkime, 14 d. gegužės, nutarė
išrinkti komitetą rinkimui aukų
naudai nukentėjusių del karės
lietuvių. Komitetas susideda iš
trijų ypatų, butent, M. Rimkus,
St. Lakickio ir K. Kvetkaičio.

Gerbiami Kewanee's lietuvių!
Neatsisakykite paaukauti nors
po keletą centų naudai mūsų
brolių, tėvų ir seserų, kurie lau-
kia mūsų pagalbos. Neleiskime
jiems mirti badu! Aukaukime
kiek kas išgalime! Kewaneciū
sukruskime, tai didžiai prakil-
nus darbas.

Komiteto narys.

RACINE, WIS.

Kiek laiko atgal drg. J. Mine-
tt'as, apleisdamas Racine, pave-
dė man literatūros ir laikraščių
agenturą. Bet dabar del kai-
kurių aplinkybių ir aš esu priver-
stas apleisti Racine. Taigi ma-
no vietą užims drg. P. Kepalas,
418 La Fayette ave.

Kadangi aš buvau Soc. Dem.
Part. lietuvių skyriaus ir Racino
Suvienytų Draugijų L. S. F. Ko-
miteto raštininku ir turėjau ga-
na daug reikalų su vietos lietu-

viais, todėl jeigu kurie turėtų
prie manęs kokį nors reikalą,
malonėsite kreipties sekančių
antrąsu: St. Narkis, 1840 So.
Halsted S., Chicago, Ill.

St. Narkis.

CICERO, ILL.

Gegužės 13 d. eidamas gatve
išgirdau savotišką skandalą.
Girdėjosi kur tai girdėti balsai.
Nors aš, abelnai nelinkęs, klau-
syties panašiu skandalu, betgi
šį syk negalėjau pergalėti man-
je augantį žingeidumą. Vykau
į "susirėmimo" vietą. Dievaž,—
ką aš pamačiau! Du man pažis-
tami žmonės, butent drg. A. Liut-
kus ir p. Eidentas, vietinis gele-
žies "štorininkas", stovi ant vi-
durio gatvės ir kad "pešasi" tai
"pešasi." Pradžioje maniau,
kad tarpe jų iškilo kokie nors
asmeniškai kivirčiai; buvau bema-
nas piršties į taikintojus. Betgi
išgirdęs drg. A. Liutkaus iš-
sitarimą, kad "tu neturi teisės
elgtis su visuomenės aukomis,
kaip tinkama", supratau, jogei
čia eina apie tas aukas, aukau-
tas naudai nukentėjusių del ka-
rės, kurias p. Eidentas vis dar
nenori atduot Liet. Šelpimo Fon-
dui, nors jau gerokas laikas,
kaip tatai buvo nutarta vien-
me susirinkime. Eidentas gi
griežtai atsakė drg. A. Liutkui:
"nosere, kaip tu nematai, taip ir
nematysi tų pinigų. Tie pinigai
nebus perduoti ten, kur tu nori,
ale aš juos padėsiu, kur man
tinkama" ir tt.

Už kelių minučių "įkaite" dis-
kusantai turėjo persiskirti, gra-
sindami vienas antram... "tur-
muku." P-as Eidentas dargi
pasakė, kad jis turįs prirentą
"turmuką" ir del "Naujienu".
Girdi, "Naujienos" neturėję teis-
ės talpinti vietos Liet. Šelp. Fon-
do komiteto reikalavimą.

Prisipažinsiu, man buvo sar-
mata girdint diskusantų neman-
dagius užsivarinėjimus — dar-
gi ant gatvės! Su tokiomis ne-
sąmonėmis reikėtų vengti pasi-
rodyt tokioje vietoje. Bet kas
svarbiausia, nereikėtų taip ne-
gražiai varžyti visuomenės au-
komis. Pašalinams rodosi, kad
tomis aukomis nori pasinaudot
arba drg. Liutkus ar — Eiden-
tas.

Aš norėčiau patarti jiems,
jeigu jie nori pasitarnauti netik
Cicero lietuviams, bet ir badau-
jantiems mūsų broliams Lietuvo-
je, tegul jie suaukia specialį su-
sirinkimą, kuriame būtų nutar-

ta kam ir kur atiduoti tuos pi-
nigus, kurie dabar randasi pas
p. Eidentą. Aš visgi nenorė-
čiau tikėti, kad p. Eidentas no-
rės pasinaudoti visuomenės au-
komis. Prieš tai ir aš pats už-
protestuočiau: ten yra dalis ir
mano pinigų, kuriuos aš aukavau
norėdamas, kad Liutkaus, Eiden-
to ar keno kito giminaitis
gautų už tai kasnį duonos, o ne
kad Eidentas elgtis su jais kaip
tinkama.

P-as Eidentas pasakoja, kad
jis kreipis į kokią ten bažnytinę
draugiją, ir pavesias tas aukas...
kunigui. Tegul jis geriau nē
nebando iškirsti tokį negudrų
trikšą! O kas delto grasinimo
"turmuku" mūsų dienraščiui
"Naujienoms" — jis gali nesidi-
džiuoti: kartais jis gali buti ge-
ras pačiam grasintojui... "Nau-
jienos" yra darbininkų laikraš-
tis; jisai nesigėdi rašyti teisybę.
Beto, po tuo straipsniu buvo
padėta vardai ir pavardės vietos
lietuvių išrinktų žmonių.

J. V. Aceris.

AMSTERDAM, N. Y.

Sis miestelis dabar atrodo nei-
po kokios katastrofos. Visur ty-
lu, nyku... Viso to priežastis
štai kame. Čia randasi viena
iš didžiausių karpetų dirbtuvių
priklausanti Sanford and Sons
kompanijai. Kadangi tos dirbtu-
vės darbininkai iki šiol buvo
labai išnaudojami, tai atėjus pa-
vasariui ir pradėjus kiek geriau
dirbti, jie emė bruzdėti. Kom-
panija tai užuodė ir, suprantama,
nutarė nugalinti savo dar-
bininkus: prieš Velykas ji emė
ir atleido apie 2,000 darbininkų.
Likusieji tečiau nenusimino.

Darbininkų padėjimas buvo taip
aperkntinas, kad jie jokiū būdu
nebegalėjo panešti tą savo išna-
dotojų jungą, — 11 d. gegužės
jie sustreikavo. Streikininkai
pareikalavo, kad jų "bosai" pa-
sirūpintų ir savo darbininkais,
nėvien automobiliais ir leivai-
niams. Streikininkai pastatė šio-
kius reikalavimus: pakelti dar-
bininkams algas nuo 5% iki 15%
nuosimėjų. Kompanija pamatė,
kad čia ne juokai. Betgi pasi-
duoti ji nė nemanė. Atpenč, —
ji uždarė savo dirbtuvę visi!

Tai liko padaryta 13 d. gegu-
žės. Tuo būdu neteko darbo
dar 3000 darbininkų. Po to, su-
prantama, daugelis darbininkų
pradėjo apleisti šį miestelį. Del
to nemaža skundžiasi vietos svi-
nieriai. Tik vienas mas dva-

siškasis vadovas neatboja. Jis,
matoma, "susicėdino" juodai die-
nai. Jis dabar net "prapertes"
pradeda pirkti. Vieną tokią
"prapertę" jis nusipirko nuo...
žydo! Sakoma, neblogai užmo-
kėjęs. Na, argi jam gaila para-
pionų kailio! Vieni juokai.
Dabar jis pradeda kalbėti "my-
limiems parapijonams" apie sa-
vo "banką." Girdi, neškite pas
mane savo pinigus, o aš jums
mokėsiu penktą "procentą"...
Gal kai kurie ir patikės jo "ne-
klaidingiems" žodžiams ir indės į
jo biznį savo sunkiai uždirbtus
skatikus. Pagyvensime — pa-
matysime.

Jau kelintas nedėdienis, o mu-
sų dvasiškas vadovas nesiliauja
girtis, kad jis pastatysias vietos
lietuviams "didelį namą", kurio
apacioje busių du dideli štorai,
viršūni — "sale" ir mokykla.
Stebėtina, nejaugi šiame mieste-
lyje nesiranda tinkamos svetai-
nės ir mokyklų? Man radosi
kaip tik priešingai. Čia yra ir
krautuvijų ir mokyklų, tik visa
bėda tame, kad nevisos mūsų
kunigėlio "prieglobstyje"... An-
tra, jis, matoma, nori vartyt ne-
mažą konkurenciją su vietos
biznieriais... Well — visko dar
gali buti pas mus. Mūsų kunigė-
lis gali padaryt ir taip, kad jo
"avėlės" nedrįstų eiti kitur, kaip
tik į jo krautuvėlę... Nėra abe-
jonės, jeigu jis sujungs dvasišką
biznį su svietiškuoju — mūsų
biznieriūi turės prieš save ga-
na pavojingą konkurentą.

Na mat, o mūsų kunigėlis py-
ksta ant "Naujienu" parduvinė-
tojų, kad jie darą biznį!

M. D. Yancūlis.

AR SKAITAI "LAISVE"?

Jeigu dar neskaityt, tai tuojau už-
sirašyk arba pareikalauk vieno nu-
merio pažūrėjimui.
"Laisvė" yra didžiausias darbinin-
kų laikraštis, nes dabar čia dvigu-
bai padidinta, t. y. 8 puslapių. "Lai-
svė" išina 2 sykiu per savaitę todėl
paduoda naujausias žinias iš viso
pasaulio.
"Laisvė" telpa daug naudingų
straipsnių, eilių, apsakų, juokų ir
įvairių patarimų. Apert ir, yra i-
vestas speciališkas skyrius del mo-
terų.

"Laisvės" kaina tik \$2.00 metams,
sei metų \$1.00. Užsieny metams
1.00.
Nelauk ilgai, nes vėliau kaina ra-
si bus padidinta.

Adresuok šitaip:

"LAISVE"

183 Roebing st., Brooklyn, N. Y.

Camel

Cigarettes

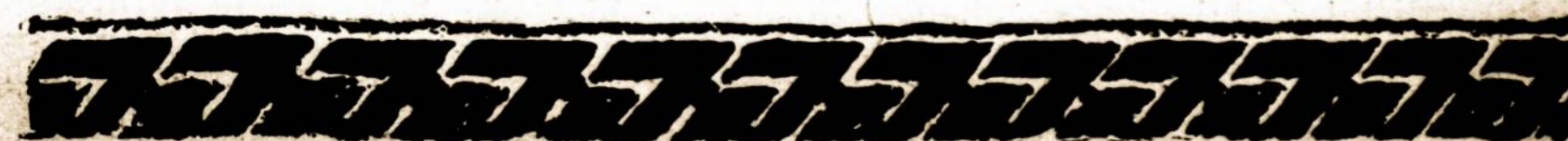
Negrauzia jūsų liežuviu, nedžiovina
gerklės, nē nepalieka jokio nemalonaus
skonio. Rukyk tiek daug, kiek jums
patinka, delto, kad neužkenks jūsų
skoniui!

Sulygink Camels su kokiū nors cigare-
tu, kokios nors kainos. Tuokart jūs su-
prasite jų vertę ir įieškosite arba ne-
lauksite dovanų bei kuponų.

Naujas kvapsnys, surinktas iš mišinio
Turkiškų ir čionyškų tabakų, suteikia
pageidaujama skoni. Camels netik atnauji-
nantis, bet jojo švelnus kvapas užtikrina nu-
latinį užsiganėdinimą.

R. J. REYNOLDS TOBACCO CO., Winston-Salem, N. C.

Camels parsiduoda visur
20 už 10c; arba suvnyio-
ta 10 pakelių (200 ciga-
retų) už \$1.00.

NAUJIENOS

The Lithuanian Daily News
Published daily by Lithuanian News Publishing Company. Address: 1840 S. Halsted St., Chicago, Ill. Telephone: Canal 1806.

Mat, darbininkų nebėra iškur pasigauti, ypačiai kad ateivystė susstojus, užsakymų daug, jie duoda didelių pelnų ir reikia padaryti. Kiekviena valanda begalo brangi. Kapitalistui rupi kiekviena valandėlė juo labiau išnaudoti tomis spēkais, kurių tik jis dar gali gauti: jis norėtų, kad darbininkas juo ilgiau dirbtų, o ne trumpinti darbo laiką.

Redakcijos Straipsniai
Redaktorių matyti galima tikta nuo 5 iki 5:30 val. vakare.

DARBININKŲ SPEKAJŲ ORGANIZACIJOS

Delei nepaprasto judėjimo, kuris paskutiniais laikais apsirovė Amerikos pramonijoje, ypatingai karės pabūklų išdirbimo šakose, darbininkas pasidarė pramonininkams brangi ir pagaidaujama įteiga. Darbininkų reikalavama visur. Reikalaujama nebe tik išsilavinusių, kvalifikuotų darbininkų, bet, apskritai, visokių. Ten, kur pirmiau tebuvo priimami vien kvalifikuotieji darbininkai, dabar, delei stokos tokių, imami ir atsakomigan darbanstatomai visai nelygūs, apie tą darbą nenusimaną žmonės. Ant greitųjų juos kiek pamokina, parodo, ir jie turi atlikti ir atlikti amatininko darbą.

Užversti milžiniškais užsakymais karės pabūklų, pramonininkai stengiasi įmanomai užsakymus išpildyti, todėl verčia darbininkus dirbti juosparčiau ir juo ilgesnį laiką. Imantys, jie laikytų darbininkus darbe po dvidešimt keturias valandas paroje, jeigu tik tie galėtų tesėti. Kiekviena darbo valanda neša pramonininkui pelno, o tas pelnas yra milžiniškas. Karės pabūklų fabrikininkų aruo duosna plaukia aukso upės. Ir jie džiaugiasi, begalo džiaugiasi. Savo tą džiaugsmą jie tiesa, stengiasi nuo darbininkų akių paslėpti, bet kas nepaslėpiama — nepaslėpsi. Darbininkai tatoi jaučia ir mato. Jaučia savo nuovargių del neapsakomai intempto darbi, mato iš džiaugsmu žibančių savo ponų akių.

Ar reiktų stebėtis, jeigu šitai matydami, darbininkai pradėtų galvoti, kad ir jie, kurie savo iegomis tokių milžiniškų pelnų savo ponams padaro, turi teisės nors dalelę tų pelnų gauti, nors menką dalelę? Reiktų stebėtis — jeigu jie taip nepagalvotų. Bet jie pagalvojo. Jie suprato, kad dabar patogus laikas pareikalauti iš kapitalistų ką nors ir sau ir savo reikalavimus laimėti.

Darbininkai subruzdė. Viosose didžiulėse Amerikos pramonijos šakose išsiplėtojo „maisto“ upas. Mokesčiai už darbą padidinimas, darbo laiko sutrumpinimas yra dienos tvarkoj. Reikalaujama ir pripažinimo darbininkų unijų, teisių priklausyti į unijas, panaikinimo darbo nuo štukių, ir k. Kas del mokesčių padidinimo, tai kapitalistai ne taip jau labai priešinasi ir greičiau nusileidžia. Ko jie nenori, tai sumažinti darbo valandų skaičių. Ir čia jie atkakliausi.

Mat, darbininkų nebėra iškur pasigauti, ypačiai kad ateivystė susstojus, užsakymų daug, jie duoda didelių pelnų ir reikia padaryti. Kiekviena valanda begalo brangi. Kapitalistui rupi kiekviena valandėlė juo labiau išnaudoti tomis spēkais, kurių tik jis dar gali gauti: jis norėtų, kad darbininkas juo ilgiau dirbtų, o ne trumpinti darbo laiką.

Nenori kapitalistai taip jau darbininkų unijų pripažinti, ir kovoja prieš tai visomis įteigomis. Taip antai kietųjų anglių apskrītuose kasyklų savininkai juo labiausiai užsispyrę prieš darbininkų reikalavimus pripažinti kalnakasių uniją ir darbo valandų skaičių sumažinti. Jie sutinka padidinti jiems mokesčių, bet padidinti tik penkiais nuosimėniais, o ne dešimčia, kaip kalnakasiai reikalauja.

Karės pabūklų pramonininkai daro tarp savęs sutartį, kad bendrai kovojus prieš darbininkus. Ir kad jie pasirėžė kovoti iki paskutiniosios matyt iš to, kas atsitiko šian ir ten jau įvykusių streikų metu. Štai Hastingse streiko apinton vieton jie pasiūkė pagelbon konstablerius ir miliciją, kurie ėmė streikininkus šaudyti, o teismai jiems padėjo nenuoramu į kalėjimus kimšti. Pittsburge prieš streikininkus paleista kulkašvaizdiai veikti. Tolygiu atsitikimų buvo ir kitur. Kapitalistai nusimano, kad jų dalykai nebėtvirtai stovi, ir todėl jie renka visas savo pajėgas, kad atbudusią darbininkų maisto dvasią palaužus, kad dar ją pasizabojus.

Bet tai vargiai ką jiems bepadės. Tokios ekonominės gyvenimo sąlygos, kuriose iki šiol teko darbininkams gyventi ir skursti; pasidarė jiems nebepakenčiamos. Jie reikalauja geresnį, žmoniškesnį sąlygų. Nuo tų reikalavimų jie nebegali atsakyti, nors kapitalistai dar ir taip prieš juos spirtūs. Bet kova prieš stipriai organizuotą kapitalą vis delto bus ne lengva, ir jos laimėjimas priklausau nuo darbininkų solidarumo, nuo jų organizacijų tvirtumo. Juo jie bus stipriau susiorganizavę, juo didesnė tarp jų bus vienybė, juo lengvesnė ir pasekmingesnė bus kova, juo greitesni laimėjimai.

Po to, kaip Villa su savo būrių įsiveržė į Suvienytųjų Valstijų žemę ir užklupęs Columbijus miestelį pridirbo jeibių, Suv. Valst. kariuomenės viršininkai užsigėdė banditų sugauti. Jiems tečiau pasirodė, kad esamos kariuomenės tam permaža. Todėl paskelbta, kad reikalinga esą dar 20 tūkstančių rekrutų, kurie padėtų Villą gaudyti.

Prasidėjo stipri agitacija ir kvietimas jaunų vyrų stoti armijon. Atsiliepė ir rekrutavimono stolyse prisistatė arti 12 tūkstančių vyrų, norinčių „tėvynėi palatauti.“ Iš to skaitliaus betgi tik 2879 jaunikaičiai pasirodė tinkami kareivijai, o apie 7 tūkstančiai atleista, kaipo netinkami.

Ką tatoi reikštų? Atsišaukusieji buvo, be abejo, visi darbininkų klesos žmonės. Juos atmetė kaipo netinkamus kariuomenei del jų fizinį ydų, del neatsakomo sudėjimo, del menkos sveikatos. Tatoi parodo, kad fiziškai Amerikos žmonės labai nusmūkę. O tai juk pasekmė varginogo gyvenimo, blogo maisto, nusialinimo darbu.

Bet ar gali but kitaip, jeigu apie pusę visų Amerikos šeimynų turi uždarbio metuose ne daugiau kaip 500 dolerių? „Preparedness“ — prisirengimas karei butinai reikalingas. Kapitalistiskieji „patriotai“ gyvu gvoltu tai reikalauja, o jeigu jau jie reikalauja,

tai žino ir kam. Štai sustreikavo darbininkai Alaskoje — pasisula prieš juos kariuomenė. Sustreikavo darbininkai Hastingse — prieš — Hudsono — pašaukta milicija. Sustreikavo darbininkai Pittsburge — reikią kariuomenės, arba dviejų šimty ginkluotų sargybinių. Streikas Wilkesbarre — pašaukta burys kazokų-konstablerių...

Kas gi dabar gali sakyti, kad „prisirengimo“ nereikia, jeigu vienu ir tuo pačiu laiku dešimty įvairių vietų reikią kariuomenės prieš pačius savo šalies žmones kariuot!

Kas turi akis, teregi. Kas turi smegenų galvoj, tegalvoja.

APŽVALGA

KRIKŠTĪJA IR PRAKEIKIA.

„Darbininkas“ randa, kad tie žmonės, kurie yra kairesni už klerikalus, turi vadinties ne kitaip, kaip tiksliai „pirmieiviais.“ O „pirmieivis“, to laikraščio sutratimu, reiškia štai ką:

Prieš dešimtį metų paklydėliai Lietuvoje nusikalė sau negudrų vardą pirmieivių. Musų kalbininkai - filologai ėmė kritikuoti tą vardą; girdi, sugalvotas ne pagal kalbos, dėsnių. Geriau, sako butų vadinties pažangiais, pažangininkais. Bet jiems tas vardas patiko ir jau nebepaliovė save pirmieiviais vadinties. Ilgai niui, kada jau tautai visiškai paaiškėjo tų pirmieivių darbai, pirmieivio vardas pasidarė typišku, visiems žinomu, virto ko ne koliojimo žodžiu. Pirmieivis — tai visų-pirma piudikas ant Bažnyčios, tikėjimo ir kunigų.

Pirmieivis, tai įsitinkęs priešininkas visų tikrųjų tėvynės mylėtojų.

Pirmieivis, tai laisvos, nepriugulmingos doros išpažintojas.

Pirmieivis, tai skundikas ir šmeižikas savo tautiečių prieš kitataučius.

Pirmieivis tai toks žmogus, kuriam šimtą sykių meilesni žydas, endekas, ar by koks didžiausias musų tautos priešininkas, negu savas brolis lietuvius, jei tik jisai bus tikintis žmogus.

Pirmieivis, tai žmogus su išsigimimo žyme ant savo kakotos.

Lietuvoje tuos pirmieivius vis si pažino, ilgainiui pirštais ėmė rodyti. Priėjo prie to, kad partys pirmieiviai ėmė gėdyties savo vardo.

Tenai beveik nebuvo skirtumo tarp pirmieivio ir visuomeniečio (socialisto) ir tarp pirmieivio ir demokrato (iš „L. Uk.“ ar „Liet. Žinių“). Bet užtat buvo vienas kitas sviesus ir padorus socialdemokratas (M. Biržiška, St. Kairys), kurių niekas pirmieiviais nevadino, nes jie žmonės buvo rimti ir padorus ir savo tautai labai ištikimi. Jų negalima buvo negerbti.

Tokių pat pirmieivių yra pilnos ir mūsų kolonijos čia Amerikoje. Didesnio skirtumo tarp pirmieivio ciciliko ir tarp pirmieivio laisvamanio neva tautiečio čia niekuomet nebuvo. Ir vieniems ir kitiems pirmoje vietoje rupėjo kunigai ir jų gspadinės. Dar nėra tarp jų formalio bloko, o jau paskutiniam numerij „Šakės“ „Kardo“ matome fotografijas Bulotos, Bulotienės, Zemaitės ir M. Petrausko. Refškia — vieni kitus gerbia ir pripažįsta.

„Darbininkas“ čia drožia pirmieiviams iš peties. Bet nežiurint viso jo noro apjuodint pirmieivius, jisai betgi negali užmesti jiems, kad jie kada-nors butų darę kalbėtojų „pogromus“ (kaip Amerikos kunigų pasekėjai Hoo-

sick Falls'e arba Simpsons) arba padėję kazokams „malšinti kramolą“ (kaip Lietuvos kunigai). Tad, palyginant pirmieivius — netokius, kokius piešia „Darbininkas“ — su klerikalais, pasirodo, kad pirmieiji yra, šiaip ar taip, visgi kulturingesni žmonės.

UZDANGA NUSILEIDO.

Tautininkų ir klerikalų tarybos del „bloko“ arba „blokinė“ komedija, kaip išsireiškė „Ateitis“, praktiškai jau senai pasibaigė; bet formaliskai jos dar nebuvo pertrauktos iki pat paskutinių dienų. Dabar tečiaus jau ir formaliskai tapo užbaigtas to „bloko“ klausimas, apie ką praneša sekamas straipsnelis, „Vien. L.“:

Gegužio 6 d. sugrįžo į koalicijos komisiją žinomas memorandumas apie paskutinį Sandaros koalicijos komisijos ir klerikalų komisijos susirinkimą 24 d. vasario, 1916, Philadelphia, Pa. Memorandumas, taip ilgai keliavęs per ALTS. centro valdybą, iš paskutinės vietos, butent iš 3-jo programos komisijos nario, p. J. A. Chmieliausko (Chicagoje), išėjo geg. 4 d. Išleistas buvo valdybon kovo 9 d. Todėl visas krivulės laikas tęsėsi 59 dienas, arba veik du mėnesius.

Krivulės rezultatas sekantis: Klerikalų paduotas išlygas modifikuoja: J. O. Širvydas, Dr. E. G. Klimas, Dr. A. Bacevičius, M. J. Vinikaitis, M. Bučinskas. Be modifikavimų pataria tarybas pertraukti: R. Karuža, J. V. Lutkauskas, Dr. J. Šliupas, J. A. Chmieliauskas.

Kadangi ir tie, kurie klerikalų išlygas modifikavo, buvo apskritai priešingi abelnei klerikalų pasiuluo visumai, todėl šiūomi skaitosi pabaigtu tarybos tarpe tautiečių demostrių ir katalikų-klerikalų apie susidėjimą į bloką Lietuvos šelpime ir politiskame darbe.

Memorandumo krivulės dokumentai tampa dabar persiunčiami į kitus koalicijos narius: Dr. A. Dambrauską, Philadelphiaje ir p. A. Rimką, Bostone, del patikrinimo, ir paskui grįžta į komisijos sekretorių, žemiaus pasirašiusi, kuris galutinai tą perduos į Sandaros archivą.

J. O. Širvydas. Koalicijos Komisijos narys ir laikinas sekretorius.

Iš šito pranešimo matyti, kad didžiama tautininkų lyderių stovėjo ne už „bloko“ tarybų pertraukimą, bet už pakeitimą tų sąlygų, kurias pasiulė klerikalai. Pasielgta vienok ne taip, kaip norėjo didžiama, o taip, kaip norėjo mažuma.

SKAITYTOJŲ BALSAS

(Redakcija neatsako už nuomones, išreiktas šime skyriuje.)

SKAIT. BALS. MANO ZODIS.

Nenorėčiau kišti į tuos reikalus, bet esu priverstas tai padaryti. Dalykas tame. 15 d. geg. T. Radavičiaus svetainėje buvo surengtos prakalbos, kuriose kalbėjo p. Geležėlė.

As manau, kad nėra reikalo aiškint kokios taktikos laikosi kalbėtojas, nes kurie skaito laikraščius, tai tie jau yra girdeję apie jį. Neatkreipčiau visai atidod į jojo argumentus, jei nematytčiau kokios pasekmės iš to išeina. Išėjus iš prakalbų suėjau su keletą ypatų buvusių tose prakalbose ir užklausus kaip patiko prakalbos, nevienas atsakė,

kad jam labai patikę, nes, girdi, „socialistai gerai nupasakoja, bet anie nepasako teisybės, o jis matai kaip aiškiai ir drąsiai viską išdorožė ir nurodė visas socialistų klaidas.“

Tas mane ir privertė griebtis už plunksnos ir paragint tuos draugus, kad jie pratintusi logiskiau protaut. O kas link kalbėtojo, tai aš pasakysiu tiek, kad nėra reikalo jį kritikuot, nes jis pats save vietoms susikritikavo. Pavyzdžiui, kalbėtojas pirmiausia pasisakė, kad jis neturėjęs progos dalyvauti visuotiname streike, ir nematęs jo savo akimis, tiktai girdėjęs nuo kitų, skaitęs apie tai. O po tam, kada pradėjo niekinti socialistus, tai pasakė, kad jisai skaitęs socialistų laikraštį „Naujienose“ vieną straipsnį ir tame straipsnyje radęs išsitarimą, kad „darbininkų kudikiai išmirs laike visuotino streiko.“ Tą sakinį jis kartojė net kelis kartus su didžiausiu nusistebėjimu ir paskui pasakė: „Na ar jūs girdėjot tokią melodiją, (!) kad darbininkų kudikiai išmirsia laike visuotino streiko“ ir pridurė: „aš kaip gyvas esu, nemačiau, kad kur butų išmirę kudikiai laike visuotino streiko, o dabartiniuose streikuose tiek ir tiek išmirsta.“ Tėmykit, išpradžios jis sakė, kad neturėjęs progos dalyvauti visuotiname streike, ir savo akimis jo nėra matęs, o dabar sako, kad jis nematęs kudikių, miršančių laike visuotino streiko. Kaip jums patinka tokia logika?

Nenorėdamas daryti ilgų išvadžiojimų, priminsiu tik tiek, kaip minėtas kalbėtojas atsakytaria į klausimus. Klausimų buvo daug, bet aš neliesiu visų, nes užimtų daug vietos. Tarp įvairių klausimų buvo ir sekamas: „Ar ištikrųjų anarchistai nepripažįsta jokios valdžios?“ Jis tai tvirtino savo prakalboje, bet ant klausimo atsakė taip: „Teisybė pasakius, prisipažįstu, kad aš nežinau to, kadangi aš nepažįstu anarchistų teorijos.“ Mano nuomone, kalbėtojas butų gerai padaręs, jei jis butų ir ant visų kitų klausimų panašiai atsakęs, nes kuomet jam prisėjo atsakyti į klausimą: „Ar pasaulio pramoniečiai galės sulaikyti kainų kelimą ant produktų?“ Kalbėtojas pasakė, kad tai esąs socialisto klausimas, ir net labai nusidėvėjęs, nes jis ne tik kad per savo prakalbas jau daug kartų girdėjęs tokių klausimų, bet ir laikraščiuose esąs matęs. Jis šį klausimą šiaip pradėjo aiškinti: „Ar socialistai sulaikys kainų kelimą? Pasaulio pramoniečiai tai padarys, bet kodel socialistai to nepadaro su savo parlamentais.“ Girdi, darbininkai padaro produktus ir jie galį uždėti ant jų kainas, o jei kapitalistams tos kainos nepatiktų ir jie jas permanytu, tai darbininkai vistiek nemokėsia kapitalistų nustatytų kainų. Toliau pridurė, kad socialistai tvirtina, jog jie paimsią į savo rankas viską ir dirbsia patį sau. Tuomet nebusia išnaudojimų. Tai tokia esanti socialistų nuomonė, bet ar jie galį tą padaryti? — Ne. Jie gali tik didžiasias įstaigas paimti į savo rankas, o visos mažosios pasilikiansčios privatiškomis, ir kas, esą, joms tuomet galėsia uždrausti kelti kainas ant savo produktų? O su laiku tos mažosios dirbtuvėlės galėsiansčios išaugti į milžiniškus fabrikus, kadangi ir dabartiniai didžiausieji fabriakai, pradžioj buvę menkūčiai. Tad štai kokį supratimą turi tas pasaulio pramoniečių vadovas apie pramoniją.

Gerai. Padėkim, kad ir taip butų kaip Geležėlė sako, kad socialistai paims didžiausias įstaigas, o mažiukes pasilikis privatiškose rankose. Bet ar tos mažiukes dirbtuvėlės galės pasekmingai konkuruoti su didžiomiosiomis, o dar socializmo laikuose? Aš manau, kad ne.

Praktika jau parodė, kad ir dabartiniuose kapitalizmo laikuose šimtai mažųjų firmų bankrutija neišlaikydamos kompeticijos su didžiosiomis trustinėmis firmomis. O socializmo laikuose kada didžiosios dirbtuvės dirbs ne del pelno, ir mažiukės bus priverstos atsisadėti pelno, arba užsidaryti. Joms užsidarius išdigs jų vietoj kitos, bet jau ant kitokių pamatu.

Jei dar tas neaišku p. Geležėlei ir jojo vienminčiams, tai aš privesiu pavyzdžių. Padėkime, susitvėrė bendrovė iš dešimties ypatų ir užsideda čeverykų dirbtuvę. Jie visi dirba, ir padaro per dieną 20 porų čeverykų, kuriuos parduoda po \$4.00 porą. Už 20 porų čeverykų jie gauna \$80.00. Pusė tos sumos, t. y. \$40.00 eina užmokėjimui už žaliąją medegą ir ant įrankių, o antrą pusę pasidalina tarp savęs, — po \$4.00. Kiekvienas, — kitokio pelno nelieka. O dabar, šalia tos dirbtuvės tegul buna kita tokia pat dirbtuvė, priklausanti vienam kokiam kapitalistui. Tasai samdo 10 darbininkų, ir jiems turi mokėti po \$4.00 į dieną ir tiek pat už žaliąją medegą ir už įrankius, taipgi turi parduoti tokia pat kainą savo išdirbinius. Tai kur jo pelnas? O be pelno negi jis kvailas butų varyti tą biznį. Gal Geležėlė pasakys, „jis darbininkams mokės mažesnes algas?“ Bet ar darbininkai sutiks dirbt už mažesnes algas, kuomet jie galės gaut pilną savo uždarbį? O gal Geležėlė laiku susigrėibs ir pasakys, kad tas ponas parduos savo tavorą brangiau ir turės pelno? Argi darbininkai neturėtų proto ir mokėtų už čeverykus po \$5.00 vieton \$4.00? Tas pats bus ir su visomis kitomis išdirbystėmis. Taigi ar prie tokių aplinkybių mažosios privatiškos dirbtuvėlės galės išaugti į milžiniškus fabrikus?

Pavojingos kalvos.

Vienam provincijos miestelin atvažiavo iš kitur įžymus svečias. Miestelio „aristokratų“ kluiabas surengia jam pokilį, kur, kaip jau paprasta, svečias turi laikyti kalbą. Ir jis pradeda: —Piliečiai, šituo jusų miestelin aš negaliu atsigėrėti. Puikūs žmonės, dailius miestelis ir gražiausia apielinė. Važiuojant traukiniu, kada išvydau jusų miestuką, tariau sau žmonai: „Štai, žiurėk! Kaip butų malonu mudviem gyventi čia ant viršunės kurio-nors tų puikiausių kalvų!“

Pokilio šeimininkas, sedėdamas šalia svečio, čia jau greitai pašnabždoms persergsti kalbėtoją: —Palaukite, palaukite! Čia yra tik dvi kalvos: ant vienos bepročių įstaiga, o ant antrojo kalėjimas...

Užsimiršimas.

Tarnas: — Ponas daktare, laukiamajam kambaryj žiurkė! Jaunas daktaras: — O kas jai skauda?

kuose šimtai mažųjų firmų bankrutija neišlaikydamos kompeticijos su didžiosiomis trustinėmis firmomis. O socializmo laikuose kada didžiosios dirbtuvės dirbs ne del pelno, ir mažiukės bus priverstos atsisadėti pelno, arba užsidaryti. Joms užsidarius išdigs jų vietoj kitos, bet jau ant kitokių pamatu.

Jei dar tas neaišku p. Geležėlei ir jojo vienminčiams, tai aš privesiu pavyzdžių. Padėkime, susitvėrė bendrovė iš dešimties ypatų ir užsideda čeverykų dirbtuvę. Jie visi dirba, ir padaro per dieną 20 porų čeverykų, kuriuos parduoda po \$4.00 porą. Už 20 porų čeverykų jie gauna \$80.00. Pusė tos sumos, t. y. \$40.00 eina užmokėjimui už žaliąją medegą ir ant įrankių, o antrą pusę pasidalina tarp savęs, — po \$4.00. Kiekvienas, — kitokio pelno nelieka. O dabar, šalia tos dirbtuvės tegul buna kita tokia pat dirbtuvė, priklausanti vienam kokiam kapitalistui. Tasai samdo 10 darbininkų, ir jiems turi mokėti po \$4.00 į dieną ir tiek pat už žaliąją medegą ir už įrankius, taipgi turi parduoti tokia pat kainą savo išdirbinius. Tai kur jo pelnas? O be pelno negi jis kvailas butų varyti tą biznį. Gal Geležėlė pasakys, „jis darbininkams mokės mažesnes algas?“ Bet ar darbininkai sutiks dirbt už mažesnes algas, kuomet jie galės gaut pilną savo uždarbį? O gal Geležėlė laiku susigrėibs ir pasakys, kad tas ponas parduos savo tavorą brangiau ir turės pelno? Argi darbininkai neturėtų proto ir mokėtų už čeverykus po \$5.00 vieton \$4.00? Tas pats bus ir su visomis kitomis išdirbystėmis. Taigi ar prie tokių aplinkybių mažosios privatiškos dirbtuvėlės galės išaugti į milžiniškus fabrikus?

Gal pagalius Geležėlė pasakys, kad jeigu socialistai gali tai padaryt, tai ir aidoblistai gali tą patį padaryti. Nesakau kad negalėtų. Socialistai taip ir sako: „Kada darbininkai susipras, tai jie padarys viską ką tik norės.“ Ir už tai darbininkams, norint atsiekt savo tikslą, reikia paimti į savo rankas valdžią, o pakol valdžia tarnauja kapitalistams, tol negali buti pasekminga kova, nes beginkliui darbininkui kovoti su ginkluotu priešu yra sunku. M. T.—kis.

Redakcijos Atsakymai

S. L. A. nariui. — Tilps, jei priduosite redakcijai savo varda ir antraš.

Prasišalinusiam, Englewood. —Tai yra vidurinis draugijos reikalas. Praneškite tai pačiai draugijai, o ne per laikraštį. Pagalios nepaduoodate redakcijos žiniai savo vardo ir antraš.

MUSŲ DRAUGIJOS

BARA CHICAGIEČIUS.

Laikraščiuose jau keletą kartų buvo pranešta apie Chicagos "tautiečių" plenuojamas atakas prieš p. V. K. Račkaušką. Beto ten pat buvo pažymima, kad chicagiečiai būtinai norj perkelti S. L. A. centrą į Chicago. Dabar apie tai rašo "Tėvynėje" p. SLA. Narys Vaidevutis. Jisai sako, kad "tai yra liudnas apsiereikiškas, kad jau rengiamės net ir tarp savęs kovoti. Ir už ką?... Už tuščią maišą. Tokis kovojimas nemanau, kad būtų kiek naudingų SLA. *** Bet kaip matyt, tai II aps. turbūt visai ne tas rupi; čia turbūt ar nebus tik "savo rušies politika"? Apskritys remiasi tuomi (kaipo pamatu), kad girdi, Chicagoje susisipietė beveik visa Amerikos lietuvių inteligentija, tad ir SLA. centrui ten būtų patogiau būti. Žodžiu, Chicagoje — rojus ir gana! Bet kas iš to, kad tie Chicagos inteligentai, kurie ir prie SLA. priguli, eina savais keliais, eina tarnauti svetimiems dievams?..."

P-AS SLA. Narys Vaidevutis pavadinia tiesiog fantazija šj chicagiečių sumanymą ir pataria jiems mesti tai "į šalį". Toliaus rašytojas duoda štai kokj patarimą busiančio seimo delegatams: "Aš patariu atstovams, idant nevažiuotų į seimą su ta minčia, kad tik prigelbėti svajotojams pervaryti jų užmanymus. Norėdami paremti kokj sumanymą, visuomet turėkime omenyje pirmiausia gerovę pačios organizacijos; matydami jį naudingą, tuomet tik pritarkime. Remkime praklinius garbingus sumanymus, nešančius naudą visai organizacijai. Vengkime padangėmis skrajojančių svajonių."

Nesuprantams tik, kodėl p. SLA. Narys Vaidevutis vadina tai "skrajojančiomis svajonėmis." Tie ponai kartais moka padengti po tų "skrajojančių svajonių" labai gudrius išrovakimus... Prisiminkime ala Dami-joniačio laikus!

SAJUNGOS DARBAS.

"Kovos" administracija ragina sąjungiečius, kad jie daugiau pasidaruotų dėl Sąjungos šiuo vasaros dyklaikiu metu. Pasak administracijos, vasaros metu pas mus nepaprastai snuduriuojama. Girdi, sąjungiečiai netik paliauja renge teatrų, balius ir šiaip pramogas, bet dažniausia esą užmirštama net ir nario mokestis... Šioje valandoje "Kova" teikelauja draugų paremimo, todėl administracija persergsti juos. Ji nurodo, kad "nors iš paviršiaus kai-kam pradeda išrodyti, kad "Kova" finansiskai jau susitvarkė ir iš tos pusės pavojus prašalintas, vienok taip visai nėra. Tiesa, kad nuo pradžios šių Naujų Metų ipalukas buvo labai gražios, bet gražios buvo ir išlaidos, nes norint intaisyti spaustuvę pilnai moderniskai, prisiėjo daugybę įvairių-įvairiausių spaustuvės įrankių ir reikmenų pirkti, kas izdą labai sumazino. Nemažai taip-pat prisiėjo ir skolų atmokėti. Pastaraisiais mėnesiais visų draugų energija buvo intempta vien linkui "Naujosios Gadynės," apie "Kovą" didžiama draugų visai užmiršo, o tas taipgi sulaikė nemažai "Kovos" biznio plėtojimos."

Administracija tečiaus tiki, kad sąjungiečiams arti širdies jų organizacijos reikalai, todėl ji ragina juos prie darabo, kad vasaros dyklaikiis Sąjungos izdo vėl galutinai neištuštintų. Girdi, "gegužinėse, piknikuose, išvažiavimuose ir prie bile kiekvienos progos, neužmirškime paagi-tuoti už "Kovą," pasirupinkime

jai gauti skaitytojų, nes iš 150 dabartinių agentų per savaitę už-rašo "Kovą" tik 2-3 ypatos. Kiti dirba vien žurnalui. Draugijos ir biznieriai ir vasaros metu turi daugybę spaudos darbų. Jusų, draugai, užduotis, kad tie spaudos darbai atitektų musų spaustuvei."

Taigi, piknikai, išvažiavimai yra ta vieta, kurioje sąjungiečiai prvalo agituoti už savo organizaciją; už jos organą "Kovą" ir "Naująją Gadynę." Išnaudokime šj vasaros dyklaiki LSS. stiprinimo tikslams," — sako administracija.

Sąjungiečiai, vasaros dyklaikiis tebunie mums rugiapjučia!

PRISIPAŽĮSTA, KAD NESISEKA.

"Didžiausias musų priešas, tai musų nerangumas", — taip sako šv. Juozapo broctvos organas "Darbininkas". Zinote apie ką jis kalba? Nugi apie klerikalų Tautos Fondą! Esą tam fondui pastaruoju laiku pradeda visai nebesisekti. Fondo vyriausybę raginasi skyrius, kad jie stengtųsi legalizuotis ir kad pasiųstų savo igaliotinius į busiantį to fondo seimą. Girdi, viso tik du skyriai tepriisiuntę žinias, "kas išrinkta į komisiją"... Juozapinis organas todel sako, kad "jokie priešininkai musų neįstengtų nei sutrukdyti, nei suklaidinti, jei tik daugiau veiklumo turėtume; o ir nuveiktų darbų gausybė bent dešimtj sykių viršytų tai, ką padarome dabar. Tada ir tie patj musų paklydėliai broliai labiau imtų linkti prie musų. Dabar matydami katalikų nerangumą, jie gali dar tikėtis kada nors mus savo darbais perviršyti."

Toliau juozapinės broctvos organas išgastingai klausia, kodėl esą "daugelis musų kolonijų visai apsnudo ir aukų Lietuvos gelbėjimui neberenka? Kodėl musų didžioji Chicago taip ramiai ilsisi? Kodėl nepaduoda pavyzdžio kitoms mažesnėms musų kolonijoms? Kodėl ten nėra net Tautos Fondo skyrių, nors ten yra Centro Valdyba? Kodėl kitos didžiulės kolonijos arba nieko, arba labai mažai veikia? Ar jų ausų nepasiekia vargstančių brolių šauksmai? Kas užkietino jų širdis? Kodėl visa tai?"

Klerikalams yra ko dejuoti: netekt 20 centų nuo kiekvieno dolerio, kuriuos jie pasiim-davo iš surinktų aukų naudai nukentėjusių del karės, — tai būtų didelis smugis jų tamsinimo politikai. Verta, todel atsišaukti į "užkietėjusias musų vien-genčių širdis"... Verta!

NESIBLJO "MUSŲ JONO."

Susivienijime Lietuvių Rymo-Katalikų Amerkoje ena ginčas, kur reikėtų statyti to susivienijimo namą? Sv. Juozapo broctvos organas pataria statyti jį New Yorke — šale "tautiškojo susivienijimo." Pastarajame Chicagos klerikalų geltonlapiu ("Draugo") numeryje kun. Struckus "visa širdimi?" priešinasai tam sumanymui. Mat juozapiniui organui rodosi, kad rymo-katalikų susivienijimas butinai turj stovėti opozicijon "tautiškajam susivienijimui"... New Yorkas esą tam geriausia vieta. Gi kun. Struckus, nurodo, kad rymo-katalikams nesą jokio išrovakavimo statyt New Yorke savo namą. Esą, rymo-katalikai neturj nė tiek pinigų. Bet svarbiausia, tai del "opozicijos laismanybei" ten nesą jokio reikalo statyti namą. Girdi, "ar šiaip ar taip imsime, vis prie to prie-sime, kad laisvamanybė su mu-

mis atsirado, su mumis ir pranyks. Nei vienas D-ro Jono vaikas nėra bausis, taip kaip senas jų tėvas. J. Karolius su vaikais visai "nesibaderiuoja." O liku-sioji laisvamanybės armija laisvai kulnis laizo. Laisvamanija jau kojomis tabaluoja. Baidyties ja reikalo nėra." Bėda "musų Jonui"...

J. SIRUTIS.

MOKSLAS

Is Astronomijos Srities

Pagal C. Flammarioną.

SVIESOS REIKSME GAMTOJE.

Šviesa! — Stebėtina harmonija, suteikianti pavasariui žalia apdangalą, gėlėms įvairiausių dažus, rugiams auksines varpas, paukščiams varsuotas plunksnas, peteliškėms margus sparnelius!

Šviesa, kuri suteikia puikiausią raudonj vaikų veidams, įvairiausių dažus jų plaukams, mėlynumą bei juodumą jų akims...

Kaikada dangus buna pilkas, išblyškes. Ar tuomet negalime manyt, kad saulė nustojo mum švietus, nes vidudienj stojosi tamsu? Ne, tai būtų klaida! Šis dangaus skliauto pilkumas ir pariparodo, kad viršuj jo — ant dangaus, randasi saulė, kurios šviesa, suprantama, sunkiai pereina per eiles garų bei debesų; ir jeigu saulės spinduliai nepralįstų per tuos debesi-us, tai debesiai mums išrodytų ne pilki, bet visiškai juodi.

Kuomet debesiai išsiskirsto, ir ant dangaus pasirodo laumės juosta su savo septyniais dažais, mes matome, kad šviesa atsispindi lietaus lašuose, it veidrodyj. Saulė suteikia dausoms melsvą išvaizdą, daro žemę ruda, jures mėlynomis bei žalio-mis, sniegą baltu, smėlį geltonu, aguoną raudona, slyvą lelijava ir t.t. Žodžiu, saulė sutvėrė pasaulj dažų ir musų regėjimo jausmai leidžia pažinti daiktus.

Saulė begalo naudinga ir miala ne tik mums, bet ir kitiems gyviams. Pajūtes pirmos šviesos spindulius gaidys pirmas ryte pradeda garbint saulę; daugybės kitų gyvulių irgi savotiškai sveikina tekančią saulę.

Agalai taipjau neapsakomai myli šviesą. Nusikinkime gerai nunokusj kaštana ir pasodinkime jį puodan. Po dviejų-trijų mėnesių, kada diegas išlys į viršų, apverskim kaštana augstyn kojom, t. y. taip, kad šaknis būtų viršuj, o diegas apačioj, kaip kad pirmiaus šaknis. Po keliu savaičių mes išvysime, jog diegas ir vėl išlindo ant viršaus. Paliuosavę kaštana nuo žemių, mes patirsime, kad jo diegas padaręs užsisukimus, kad tik pralįsti į viršų ir pama-

tyti šviesą. Jeigu mes, nenu-stoję kankint savo kaštana, ir vėl pasodinsim jį galva žemyn, t. y. diegą į apačią, tai kaštanas energiskai kovos su musų žiaurumu ir jo diegas iš visų spēkų vėl stengsis išlįsti į viršų, į mieląją šviesą!

Argi mes nematom, kad kaiturie augmenjs, kaip saulėgrąžis ir kiti kraipos, idant nuolat žiurėjus saulėn?

Kad geriau įsitikinus, jog šviesa turi intekmę ant dažų, paimkime du tos pačios rušies augmenis, leiskim, dvi baltas rozes. Vieną tų rozių palikim su puodu kambaryj lokioj vietoj, kur negautj saulės, o kitą išneškim sodnan ar kur kitur, kad gautj daug saulės spindulių. Po ketetos dienų rozė, buvusi ant saulės, pradės palengva įgyti dažus, kuomet rozė, nemačiusi saulės, pasiliks visiš-kai balta. Tas pat dedasi ir su vaisiais. Jeigu galima, nuvestim vaiką vasarą sodnan ir parodykim jam, kad obuoliai, vyšnios ir kiti vaisiai daugiau padailinti dažais iš tos pusės, iš kurios šviečia saulė.

Saulės šviesa turi intekmę kaip j žoles, taip ir į didelį medį girioje; j žmogų, kaip ir į gyvulj ir dagi į akmenį.

SILUMOS VERSMĖ.

Ieigu mes netektume saulės, tai ne tik kentėjume nuo tamsos, bet da daugiau nuo šalčio, nes saulės spinduliai veikia į mus dvejopai: jie mus apšviečia ir sušildo, ir ypač mums brangi yra toji jos šiluma.

Ilgai galima išgyventi tamsu-moje, bet nuo šalčio greit viskas miršta. Tą galima parodyti daugeliu pavyzdžiu, ir ant šito klausimo mes apsisostime ilgiau, nes šiltai aprengti vaikai mažiau paiso ant šalčio, negu ant neišvengiamos nakties tamsos.

Čia mes galėtume (jeigu tik mums patiems žinoma) paviršiu pasekti vaikams istoriską graikų pasakojimą—Odisejį su jo pagarsėjusiais kalniniais, kurie gyvais tapo palaidoti tamsiuose urvuose. Šiojį sujudinanti pasaka nenuvestų mus toli nuo musų temos. Ta is gyvenimo paimta drama kurkas vertesnė už "Jonuką Durniuką" ir kitas tam panašias pasakas, ir jeigu ji paliks savo pėdsakus jaunoje vaiko sieloje, tai visgi tie pėdsakai bus istoriskos

vertės. Suprantama, baugu mums iš-rodo ant visados būti pasmerk-tiems gyvent tamsoje: vienok tas dar nereikštų mirties.

Kas kita yra su šalčiu: šalčio veikmė didi ir begailingia. Tegul musų mokiny pasako, ką jis darytų, jeigu gruodyje arba sausyje jis paliktų be pastogės — po atviru dangum? Žinoma, jis pradėtų "bėgiot," būtų jo atsakymas; bet jeigu jįs jam pasakysite, kad iš priežas-ties šalčio jo kojos pastirtų, nu-stotų judėjusios ir jis tuojaus parpultų sustingus ir nebegalėtų jau atsistot, tai vaikas, greičiausia, dabar daugiaus stebė-tųsi iš saulės šilumos, negu iš jos šviesos.

Jeigu giedri diena dziugina musų širdis, jeigu žaidžiantis saulės spinduliai linksmina musų žvilgsnius jeigu dienos šviesa tarnauja mums kasdieniniuose musų užsiėmimuose, tai reiksmė šilumos daug-daug mums vertesnė da ir už šviesą. Tečiaus šviesa duodasi daugiau jausmų, ji visus žadina, ji visą-ką puošia, prie ko tiktai prieina, gi šiluma beveik nematoma.

Vienok įsidėmėkim, kad karštis nėra šaltinis ir priežastis šviesos, kitaip sakant, nuo karš-čio neturi būtinai išeiti švie-sa. Pripilkim į bonką karšto vandens: bonka išduos šokią tokią šilumą, tečiaus neduos jokios šviesos. Zmogaus kunas irgi šiltas, o šviesos neišduoda. Juk nekarta j savo rankas imame kieno kito šaltesnes rankas: idant jas sušildžius. Taigi musų rankos išduoda šilumą, bet neišduoda nė mažiausios švie-sos. Šis apsiereikimas yra kito-kių gamtos įstatymo, negu tas, apie kurj mes dabar kalbėsime.

Kada mes sukuriame ugnį, kad iššutinus kiaušinj, tai ugnies liepsna skleidžia savo švie-są, o tuo tarpu vanduo puole palengva kaista ir kaista kol už-verta. Kartu darosi ir šviesa ir kaitra. Panašiai dvejopa veikmė yra ir saulės: jos milžiniška liepsna ir šviečia, ir kaitina. Spinduliai jos skaistųs ir šilti, o karštis, išeinantis iš saulės, beveik neišmatuojamas. Apie tai mes turime tik mažą nuovo-ką dagi ir ilgose vasaros dieno-se, kuomet saulė leidžia į mus taip kaitrius savo spindulius, nes berybėje erdvėje, kuri skiria dangų nuo žemės, saulės šiluma išsiskleidžia nepasiekus pilnai musų, ir del to mes gaunam tik mažytelę to saulinės ugnies karščio dalelę.

Tečiaus vasaros karštoj die-noj jau mums sunku pačėjėti varsnas kelio, kur nėra pavėsio, ir mes jau geistume, kad saulė nors šiek tiek sumažintų savo kaitrą.

O vienok šis milžiniškas kamnuolys taip toli randasi nuo musų! Pažiūrėkim į saulę per apirusj stiklą: visa šiluma ant žemės paeina nuo šio spindin-čio ritinėlio, taip toli esančio nuo žemės. Jeigu saulė nusto-tų mums siuntus savo labdarin-

gą šilumą, tai mes tuojaus su-slingtume — numirtume nuo šalčio, nes kas buvo pasakyta apie saulės šviesą, tą patį gali-ma pasakyti ir apie jos šilumą: niekas ant svieto negali jos pa-vaduoti, jokia ugnies kaitra, kokią mes padarome ant žemės, negali susilyginti su jaja, — su saulės kaitra.

Kuomet žiemą mes pakuriam krosnij, tai liepsnos šiluma pripildo vieną, du, o jei ugnis didesnė, tai ir keletą kambarių; bet palypėkim trepais ant augš-čio, ir tuoj šaltis duosis save jau-sti, o išeikim gatvėn, tai ir visiškai bus šalta. Nereik išėit nė iš namų, tik atidarykim langą šal-toj dienoj ir tuojaus kambaryje pasidarys šalčiau, nes lauko o-ras, įėjęs vidun, yra šaltas, o de-gačios krosnij malkos ar anglis permažai legali išduoti šilumos, kad apgalėjus atmosferos šaltį.

Bet štai sužimba saulės spin-dulys! Tuojaus lauko oras pasidarą šiltesnis. Saulė yra gam-tos krosnis: ji dega nepaliaujama ugnimi ir padaro tempera-turą linkamą žemės gyvybei.

Ir kokia turi būti spēka šios ugnies, taip toli nuo žemės esančios, kad turėjus taip didelę veikmę! Ar galima įsivaizdinti šios milžiniškos ugnies karščio spēką? Beveik ne. Nes karš-tis ugnies, kokią mes tik galime sukurti ant žemės, sulyginus su saulės karščiu, reiškia tik tiek, kiek liepsna žvakės prieš lieps-ną degančio didelio miesto...

Dabar leiskime, kad del tulų apsiereikim, apie ką bus kal-bama toliau, užstotj tokia die-na, kuomet saulė nustotų mums švietus ir leidus savo šilumą. Žemę tuojaus užklotų didžiausia tamsa! Pasaulis atsi-durtų baisiausiam padėjime! Zmonės, gyvuliai, augalai tuo-jaus žutų nuo šalčio... Kas be-likytų daryt? Suprantama, nie-ko. Bet paakinti instinktu gel-bėjimosi, leiskime, mes imtu-mėsi už neprotingo, del daugelio priežasčių visai negalimo darbo, t. y. mėgintume dirbtiniu budu gauti tokią šilumą, kokią mums davė saulė.

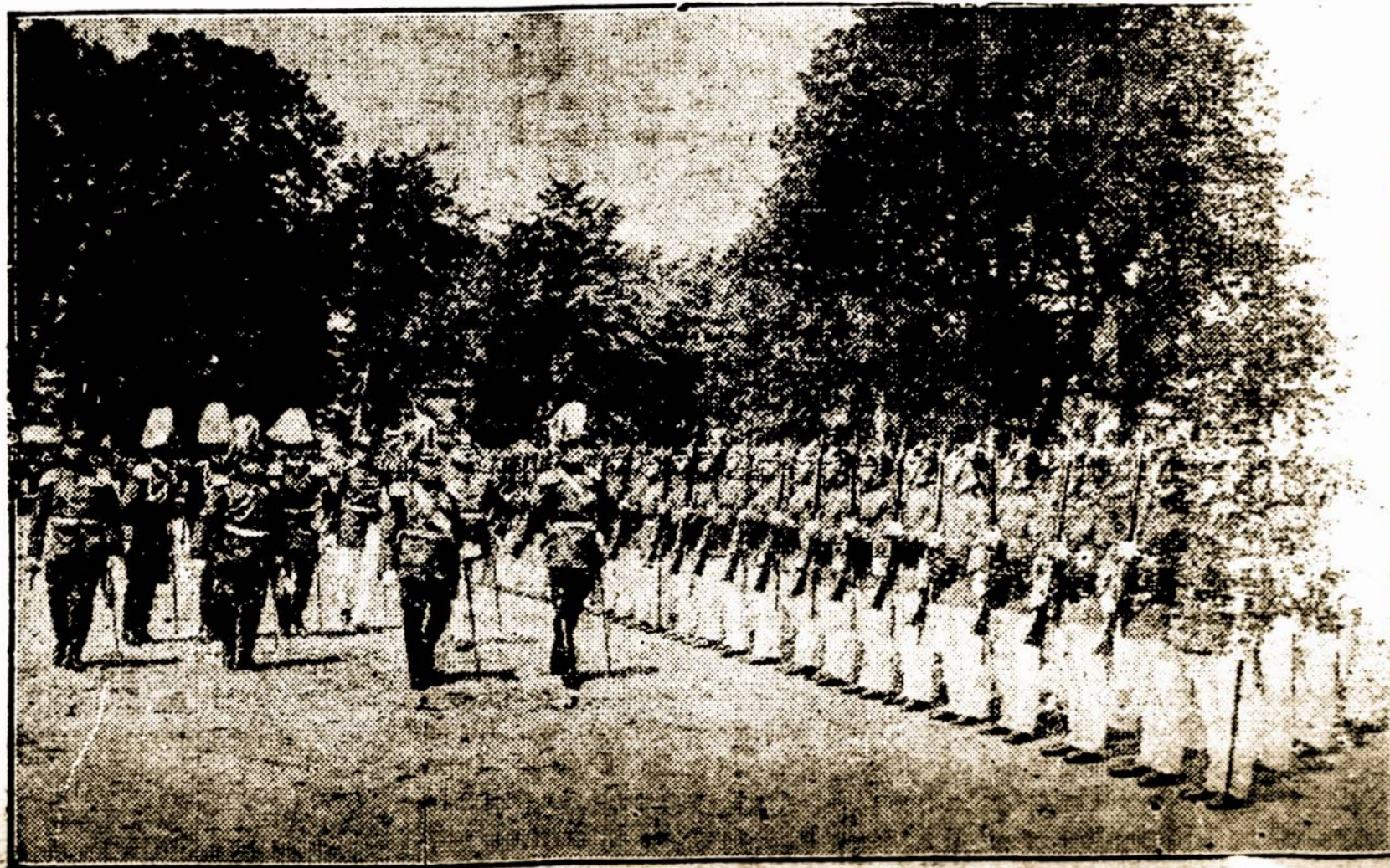
Pirmiausia, mes turėtume sukurti tokią ugnį, kurios karštis būtų lygus saulės karščiu, išeinančiam laike vienos sekundos. Leiskime, kad visi vy-rai ir moters imtųsi už darbo ir piltų į maišus anglis, po 100 svarų į kiekvieną. Padėkim, kad kiekvienas jų pripiltų per dieną tokių maišų 20, t. y. supilstytų į maišus 2000 svarų arba toną anglies. Paprastai anglis ir pardavinėja tokio didu-mo maišais ir kiekvienam vaikui lengva prisistatyti, kiek anglies einą į 20 maišų arba į toną.

Ar norite žinoti, kiek tonų an-glies butinai reikalinga sukraut į vieną kruvą ir drauge visas degint, kad gavus tokią pat šilumą, kokią išduoda saulė į vieną sekundą? Štai toji skaitli-nė: vienuolika kvadrilionų, še-ši šimtai trilionų— 11,600,000,000,000,000 tonų!

Suprantama, šita milžiniška kruva turėtų degti visa sykiu, ir kiekvienas gabalėlis anglie turėtų būti raudonas, kad nuo tos ugnies gautoji šiluma galėtų lyginties su saulės šiluma, gaunama, kaip mes nurodėme, laike vienos sekundos.

Del aiškumo, toną anglies skaitykim tik tokio dydžio, pa-dėkim, kaip degtukas. Tuomet prireiktų vienuolikos milijonų ir šesiu tukstančių traukinų, po 10 vagonų kiekvienas, idant nuvežus tuos degtukus, kurie mums čia pareiškia nurodytą tonų skaitlių.

(Bus daugiau.)

Vokiečių brandenburginis infanterijos regimentas.

SELPKITE LIETUVĄ
AUKAUDAMI LIETUVOS
SELPIMO FONDUI.

Liet. Liuteronas.

APIE LIUTERONUS

POLEMIKA ir APOLOGETIKA

(Tęsia)

Taip tai tvirtina p. A. M. Metelionis apie mus liuteronus. Bet jo žodžiai dar nėra jokių darodumų, kad mus tikėjimas yra toks, nekam nevertas ir kad mes patis toki niekšai esame. Reikia prie to išlikti faktų. O tu faktų p. A. M. Metelionis neturi ir negali jų gauti.

Ką sako autoritetai apie protestantizmą, ypač apie Evangelikų-Liuteronų Bažnyčią? “The Lutheran Church Almanac for 1913. Philadelphia, Pa.” sako: “Evangelikų-Liuteronų Bažnyčia yra daugialbė bažnyčia, gyvenanti tarpe daugelio tautų ir apskaiti evangeliją įvairiausioms kalbomis. Jos 80 milijonų krikščyčių narių raudasi Vokietijoje, Danijoje, Norvegijoje, Švedijoje, Suomijoje, Latvijoje, Lenkijoje ir kitose europinės Rusijos dalyse, Islandijoje, Austrijoje, Vengrijoje, Francuzijoje, Holandijoje, Anglijoje ir t. l. Amerikoje, kur visu pasaulio tautų žmonės yra suvaziavę atrasti sau pragyvenimą, ir daugiausiai yra jau senoje tėvynėje buvę Liuteronų Bažnyčios draugai, vartojanti visokias kalbas, raudasi didesniais arba mažesniais būriais Švietnytose Valstijose ir Kanadoje. Situacija žemėje Liuteronų Bažnyčia tarnauja dvasiniams savo narių reikalams sekamos kalbose: angliškai, vokiškai, švediška, norvegiskai, daniskai, islandiskai, finiskai, francuziskai, slovakiškai, vengriškai, lietuviškai, latviškai, igauńskiškai, čekiskai, lenkiškai, itališkai ir portugaliskai. Liuteronų laikraščiai yra leidžiami anglų, vokių, švedų, norvegų, danų, islandiečių, suomių, slovaku, latvių igaunių ir kitomis kalbomis. Anamet buvo pradėjęs eiti liuteronų laikraštis ir lietuvių kalba (“Tiesos Draugas”). Leido jį kun. a. n. P. Driugaitis.

Vokietijoje jeigu prisitaikome ir tuos liuteronus, kurie priklausio prie prusiškosios “Staatskirches.” (“Die Lutheraner in der Uniten Kirche von Preussen”), tai atrasime tenai liuteronų 31,600,000. Pridėjus prie jų t. v. “suvienytus evangelikus,” reformatus ir kitas protestantų sektas atardame Vokietijoje 40 milijonų protestantų. Švedija, Danija, Norvegija ir Islandija yra tai grynai liuteroniškos tautos. Tenai ir žmonės ir valdžia susideda vienai iš liuteronų. Suomiai (finai), igauniai (estai) ir lietuvių broliai latviai (atskyrus tulą skaičių “pravoslavų,” baptistų ir Romos-katalikų latvių) yra liuteronai. Austro-Vengrijoje, ypač tarp tenai gyvenančių slavų; čekų, slovaku ir t. l. yra nemaža liuteronų ir kitų liuteronams artimų protestantų. Anglija ir Holandija rodo yra liuteroniškos šalys. Bet jų gyventojai susideda daugiausia iš reformatu (kalvimų), kurie taip pat kaip ir liuteronai yra protestantai. (Anglijoje yra 382,000 liuteronų, kiti yra episkopaliai, presbyterionai, baptistai ir metodistai. Holandijoje 100,000 liuteronų, kiti visi reformatai-kalvinai) Švietnytose Valstijose yra 21,000,000 protestantų, kurie yra aktyviški protestantiškųjų bažnyčių nariai. Bet reikia žinoti, kad čionai yra labai daug žmonių, kurie yra protestantiškame tikėjime krikščyčiai ir su visokiais reikalais kreipiasi į protestantų kunigus, o tačiau nėra atvirais nariais jokios protestantų bažnyčios. Ir todėl protestantai tokių apsilieidusių savo tikėjimo išpažintojų visai neskaito savo bažnyčios nariais. Jeigu tik iš vardo protestonus pridurtum prie protestantizmo, tai būtų Amerikoje arti 60 arba 70 mil. protestantų. Viena Liuteronų Bažnyčia čionai turėtų 13 milijonų išpažintojų.

Romos-katalikų bažnyčia giriiasi turinti 13 arba 14 milijonų narių Švietnytose Valstijose. Bet Romos-katalikų bažnyčios vedamoji statistika yra visai neteisinga, palyginus ją su protestantų bažnyčių vedamąja statistika. Romos-katalikų bažnyčia vadina katalikais visus toje bažnyčioje krikščyčius dusias, vistic, ar toms dušioms rupi katalikybe, ar ne. Daug tokių vadinamų “katalikų” negalėtų būti jokiais protestantais, nes jie tikybą yra seniai kazin kur užmetę. Bet jeigu tik jie su šluobas ar su krikščytais pas katalikų kunigus kreipiasi ir dar pinigų ant bažnyčios neskupia, tai jie ir yra gana geri katalikai. Katalikų bažnyčia taip jau priima vaikų aus pirmos komunijos daug anksčiau, negu protestantai. Pas protestantus vaikai yra paprastai pirmo

komunijon priimami tik kada jie turi 15 arba 16 metų. Iki to laiko jie nesiskaito aktyviškais bažnyčios nariais arba komunikantais. Ir todėl Amerikoje yra protestantų kelis kartus daugiau negu jų bažnytinė statistika parodo. O Romos-katalikų yra daug mažiau, negu jie giriiasi savo statistikoje. Pav.: čekai, lietuviai ir italai yra paprastai vadinami Romos-katalikais, ir Romos-katalikų bažnyčia juos visus savinasi. Bet kiek yra tu tautų žmonių, kurie galima saukti, yra jau seniai atsiveikine su katalikybe ir su bažnyčia! Tokiu būdu išsima, kad Švietnytos Valstijos yra daugiausia protestantais apgyventos ir todėl neperdau bus pavadinus ir šita respublika protestantiška šalimi.

Kaip stovi apsvietoje ir kulturoje protestantikos ir katalikiškos tautos? Imkime pirmiaus Vokietiją. Kaip Vokietijos valdžia rupinasi žmonių apsvietoje, man rodo ši žino, ir turi žinoti kiekvienas tenai kokį valandą gyvenęs, arba šiek-tiek apsiskaitęs žmogus. Visi kudiškai tenai turi po prievarta lankyti mokyklas. Ir todėl tenai žydi kultūra. Tenai plėtojasi pramonė—industrija. Tenai netrūksta gabių mokslo vyrų visose mokslo srityse. Vokietijos universitetai yra geriausi visoje pasaulėje. Tą galima suprasti, kad prieš dabartinę karą buvo vokiečių mokslo įstaigos pilnos sveikintaučių, nevokiečių mokinių. Metuose 1899 buvo Vokietijos universitetuose kurių yra 21, ne mažiau kaip 2281 sveikintaučių, nevokiečių, studentų. 581 buvo iš Rusijos, 117 iš Austrijos ir Vengrijos, 269 iš Švedijos, 149 iš Anglijos, 69 iš Bulgarijos, 50 iš Holandijos, 41 iš Francijos, 31 iš Serbijos, 37 iš Italijos, 33 iš Turlijos, 32 iš Romunijos, 51 iš Švedijos ir Norvegijos, 24 iš Lūksenburgo, 23 iš Graikijos, 19 iš Belgijos, 3 iš Danijos, 3 iš Montenegro ir 3 iš Ispanijos. Ypač tu sveikintaučių buvo daug evangelikuose ir liuteroniškuose universitetuose k. a.: Berlin, Leipzig, Erlangen ir t. l. Kodel tie mokiniai taip briaunasi į universitetus Vokietijon apsvietos prieskoti? Kodel jie nesuserindam apsvietos namie? Matomai namie jie negalėjo to visu atsiekti, ką jie Vokietijos mokslo įstaigose atsiekia. Prof. G. H. Schodde Ph. D. su tiesa sako apie Vokietijos augstiasis mokslo įstaigas: “The universities of Germany are a power not equaled by the higher institutions of learning in other countries.” (The Protestant Church in Germany, p. 48). O tai visai apsvietai, mokslui ir progresui pradžia padarė Liutero reformacija Vokietijoje. Liuteras, kaip jau pirmi minėjau, labai brangino mokslo ir žmonių apsvietimą, ne vien tikybiniuose bet ir sveikintuose dalykuose. Jis butinai reikalavo, kad vyriausybė ir magistratai, pirm visų daiktų įsteigtų atsakancias mokyklas vaikams ir bausmie prispirtų leisti savo vaikus mokintis. Ir todėl Vokietijos vokiečiai, budami didesnėje dalyje protestantai, seka dar ir šiandien savo mokytojo Dr. Liutero patarimus, ir tas išsina ne vien jiems, bet ir tenai gyvenantiems Romos-katalikams ant naudos. Bet ne taip yra pas Austrijos vokiečius katalikus. Austrija yra katalikiška viešpatystė ir todėl Austrijoje apsvietila stovi daug žemiau negu Vokietijoje. As estu pastebėjęs, kad Austrijos liuteronai slovakai yra daug apsviesties ir kulturingesni už Romos ir graikų katalikus slovaku.

Vokiečiai taip jau turi milžinišką literatūra. Vokiečių išleistuvs Berline, Leipzige, Stutgarte ir k. išleidžia kasmet daugiau naujų knygų, negu kokia kita šalis pasaulyje. Vokiečių mokslininkų raštus skaito ne vien vokiečiai, bet jie yra išversti ir į visų civilizuočių tautų kalbas. Tvarka ir svarumas tenai kuoastriausiai užlaikoma. Vokiečių giria net ir lietuvių ratininkas p. Šernas. Jis sako: “Vokiečiai viena išz apsviesciausių tautų ant mūsų žemės, jie darbsztus, kantrus, visoki mokslai labai ausgtai pakile, ausgticiaus negu daugelyj kitų Europos krasztų; apie kitas svieto dalis, o tame ir Ameriką, nėra ką kalbėti, deszimta dalis studentų Vokietijos universitetuose ir specializskoje moksleinėse yra Amerikonai, kurie nepasiganėdindami tuom, ką jiems suteikia Amerikos mokslizskos įtaiskos, atkanka į Vokietiją geresnio mokslo įjeszkoti; daugelis universitetų profesorių Amerikos universitetuose yra vokiečiai; ir moksly Vokietijoj

ausgticiausiai pakilo filozofija ir geografija; kiti mokslai stovi teiposgi ne žemai; Vokietijos mokslainės už paveikslą kitoms tautoms yra laikomos.” (Geografija arba Žemės Aprašymas. Chicago, Ill. publ. 110.).

Rusija laikė per amžius lietuvius taisyklėje ir nežinojime, bet vokiečiai, vos užėmė Didžiąją Lietuvą, imaisė visokių pradinių ir ausgtiesnių mokyklų, idant Lietuvos žmones apsvietus, ir verstinai verčia vaikus lankyti mokyklas. Ir dabartiniame kare vokiečiai parodo savo sumanumą, gudrumą ir galybę, kada visi jų kaimynai sujungtomis įjgomis slėngiasi sunaikinti Vokietiją ir vokiečius išmarinti badu. Bet vokiečiai ne tiktai nema silpnyn, bet jie įstengia skaudžiai įveikti visus savo prieštus. Jie užėmė Belgiją, Serbiją ir Montenegro, atėmė nuo Rusijos Lenkiją, Lietuvą ir Kurlendiją ir nuo Francijos didelį žemės kampą, ir galiausiai gal jie įstengs sukriušti visus savo prieštus. O vokiečiai, kaip žinoma, yra didesnėje dalyje protestantai-liuteronai. Liuteras buvo vokiečis ir visa didžioios Reformacijos pradžia įvyko ne kur kitur kaip tik Vokietijoje. Tai tai paklė Vokietiją ant tokio augšto laipsnio.

Imkime dabar skandinavų tautas. Skandinavų (švedų, norvegų ir islandiečių) prafėviai normanai, budami stabmeldžiai, taip pat kaip vokiečių prafėviai, senieji gotai, buvo baisūs, nedori ir laukiniai žmonės. Normanai buvo žinomi, kaip nuožmiausi jurij plėšikai. Dažnai jie užpuldinėdavo ant savo kaimynų lietuvių, vokiečių, francuzų ispanų ir k. Įsiveržę kur be susimylėjimo alimdavo, visą turta nu gyventojų, o ką negalėjo šalin pagabenti, tai sudegindavo. Tie senovės normanai esą 900 arba 1000 metais po Kristaus gimimo atsibastė ir Amerikon. Todėl pirmutinii Amerikos atradėju yra ne Kristupas Columbus, bet senovės švedų, norvegų ir islandiečių prafėviai normanai. (Žiurkė “The Leading Facts of American History, By D. H. Montgomery, Boston, U. S. A.”, p. 2-4) Tais laikais niekas negalėjo tikėti, kad normanus bus galima apcivilizuoti, ir kad jie kada pastos dorais, protingais ir ramiais žmonėmis. Bet laikui bėgant, ir skandinavų tautos priėmė krikščionybę ir ta juos tuojaus padarė visai kitokiais žmonėmis. Priėmę liuteronų tikėjimą, skandinavai taip augstai apsvietojė, kulturoje ir dorėje pakilo, kad juos šiandien reikia vadinti apsviesciausiai ir padoriausiai žmonėmis pasaulyje.

Vienas anglas, vardu Cox, rašo sekamai: “Jie yra teisūs žmonės, sau juos neužtinki jokio elgėtos, jokių pavargusių namų ir tik retai atsitaiko prasizengimai ir piktadarystės. Spynos prie durų yra nereikalingi daiktai. Girtavimai retai atsitaiko. Jie myli muziką ir gėles (kvietkas) ir laikosi prie savo bažnyčios ir savo šeimynų. As turėjau progos įsitęmyti šitos žmonių giminės ypatybės tuo vieno jų žemės krasči iki kito ir turio saukti, kad niekur tokių gerasizdžių ir teisų žmonių ant žemės negyveno, kaip tie baltplaukiai blondinai, serųjų šiaurės Vikingų ainiai.” (Die Lutherische Kirche der Welt. Von Prof. Dr Theol. J. N. Lenker. Stunbury, Pa. 1901. Band I. S. 52.).

Kitas neluteronas rašytojas Paul du Chaillu rašo apie tuos gražiausius žmones skandinavus: “Skandinavijoj, ypač šiaurinėse provincijose, yra kuostriausiai ant įstatymų pildymo žiaurumai; atpadorus pasielgimas, rėkavimas ant galvių, naktijje ramybės trigdimimas, muštynės, pagadinimas medžių... paniekinimas policijos ir daugelis kitų prasizengimų yra aštriai baudžiami, ypač kiekvienai vystė, nors ta ir menkiausia būtų. Viešą apsaugą atlieka tik keli policistai, nes žmonės yra tokie įstatymų mylintis, ir apsilieidimas bei šelmvis iš yra pas juos nežinomi daiktai.— Statistika rodo, kad už juos padoresnės tautos Europoje nesiranda. Net ir kaimiečių moteris elgiaisi labai padoriai, ir pasileidusi moterė nebūtų nei vargingiausioje grintelėje tenai pakendama.

“Skandinavų tauta yra neprigulmingiausia, garbingiausia ir ištikimiausia visoje Europoje. Kaip tik Norvegijos šalimi apspazįsti, turi jos žmonių vyrišką budą pagirti.— Pastovumas ir geras pasielgimas šitų tvirtųjų Juros Sumų, mano žvilgsniu, neturi jokioje kitoje žemėje sau lygaus. Man tenai esant pas juos niekadus neatsitiko ginčų arba muštynių, tik vienas laivyno unteraficierius buvo vienatinis žmogus, kuris už nepildymą tiesų ir tvarkos tapo dubausztas. Ant visų žvejybos stočių yra visur taip saugios ištikimos vietos, kaip ir toliaus ant kainų, durų

pasilieka atdaros, skrynios neužrakintos, ir niekas nei nemano žuvisis vogti.

“Turtlingi ir mokanti žmonės, ir tokie, kurių prafėviai per šimtmečius ausgtos kilmės buvo, apsieina su savo pavaldiniais taip, kad pas juos visada yra prieteliskas susinesimas tarp valdzios ir valdomųjų. Varguoliai, kuriuos šelpia viešojo labdarybė, gyvena geriaus, kaip luomos, kurios turi savo savastį, ir kurios šelpia labdarybės įstaigas, ir beveik dvyklotoji dalis visų valdzios pajamų yra vargingųjų paselpai sumaduojama. Priimnumas ir draugiskumas pas visus luomas neturi jokių ribų ir nėra jokios kitos šalies, kur tie dalykai taip silpnai būtų užlaikomi.” (Die Lutherische Kirche der Welt. Von J. N. Lenker. Baud. I. S. 50.).

Viename angliškame laikraestyje atradau štai kaip parašyta: “The 90,000 inhabitants of Iceland are all Lutherans. It is one of the best educated countries in the world. Everybody can read and write. A non-Lutheran writer says: ‘In a thousand years but two cases of theft have been found in Iceland. No prison or police are there; neither bars nor bolts on the doors of the houses.’”

P. Šernas sako apie Skandinavijos liuteronus: “Gyventojai apsvietimas stovi ausgtai; ezia mažai yra žmonių nemokanczių skaityti ir raszyti; apsvietimą platina keliaujanti iš vietos į vietą mokiniojai. Kadangi Skandinavija retai apgyventa ir užima didelius plotus, tai ant kraszo reikalų reikty rengti daug mokslainių, ko ne pakeltų neturtingi gyventojai; todėl ezia yra daug teip vadinamų keliaujanczių mokiniojai; mokiniojai toki keliauja iš vietos į vietą ir tokiu būdu platina mokslą skaitymo ir rašto po visą krasztą.” (Geografija arba Žemės Aprašymas, Chicago, Ill., publ. 372).— Skandinavų žemė yra toliau netikusi gyvenimo sąlygoms, kad jeigu kitos tautos žmonės tenai perkeltumėi gyventi, jie, ypač šiaurinėje Švedijos ir Norvegijos dalyje, turėtų badu išmirti. Skandinavai, vienok, savo darbštumu ir apskrumpu ir išminta ir apsviečia geriaus už geresnėse sąlygose gyvenancius žmones.

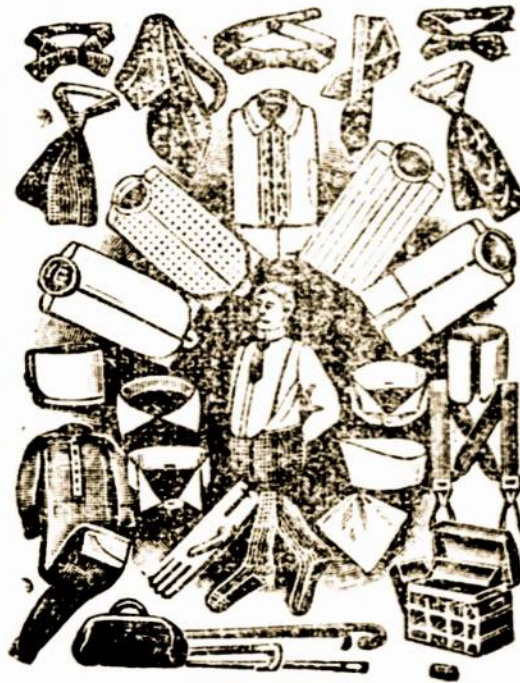
Kituose svarbesniuose veikaluose yra sekamai parašyta apie skandinavus: “Valdzios tikyba (švedijoj) yra Liuteronų bažnyčia, kurią išpažsta visi gyventojai, išskyrus tik 22,000 asmenų. Pradinis mokslas yra priverstinas ir už dyką suteikiamas, ir tenai yra atsakančios elementarinės mokyklos. Ausgtiausias mokslo šakos yra parupinamos Medicinisko Instituto Stockholm (Jis turi 320 mokinių) ir universitetų Upsala (1880 mokinių) ir Lund (810 mokinių).” (Chambers Concise Gazetteer of the World, London, Edinburgh and Philadelphia, p. 680.).

“The Treasury of Geography” rašo apie Švediją ir Norvegiją: “Abėjo se viešpatystėse elementariskas pamokinimas yra labai išplatinas. Didesuose miestuose yra gimnazijos, arba ausgtiosios mokyklos, kurios tarnauja kaip prirenģijos į universitetus, kurių yra trys: Upsala ir Lund Švedijoj ir Christijanija Norvegijoj. Švedijos mokslų Akademija Stockholm yra prakilniausia Europoje, ir mokslas yra tobulinamas su dideliu uolumu daugelyje didesnių miestų. Net ir mažuose miestuose ant tolimų Norvegijos pakrančių žmonės apspazįzė su literatura ir jie, turėdami kiek laiko, arba kada jie savo ilgosios žiemos laikais namie ruošiasi, visados mėgsta šį tą skaityt.”

“Daniečiai, aplamai imant, yra labiausia apsviečtė žmonės Europoje. Danijos tautinės apsvietos sistema... priverčia visus gyventojus prie apsvietimo, t. y. kaslink pradinių mokyklų lankymo.— Kiekvienai komuna arba valsčius Danijoj turi intaisiusi mokyklą, kuri yra palaikoma ypatingais vietinių gyventojų mokesčiais... Tikybos mokslas yra suteikiamas pagal Liuteronų bažnyčios tikėjimą visose mokyklose, bet jis nėra priverstinas atsiskyrusiems ir nepriklausantiems prie tos bažnyčios.— Danijoje... tobula tolerancija yra pripažinta visoms sektoms.” (The Treasury of Geography, London, Longmans Green and Co.).

(Bus daugiau.)
Telephone Humboldt 4532.
Atdara dieną ir naktį
THE KAPLAN BATHS
Rusiškos-Turkiškos ir visokios MAUDYNĖS
Taipgi Moterims Rusiškos ir Turkiškos MAUDYNĖS.
Taipgi užlaikom barzdaskutyklą. 1914-1916 W. Division st.

GERIAUSIA LIETUVIŠKA KRAUTUVĖ

Nes mes užlaikom geriausia tavorą visokios rūšies, kas tik priguli prie Vyriškų ir Moteriškų del apsirėdymo. Naujausias ir vėliausias mados čevervykus, visokių rūšies marškinus, skrybėles, kepurės, kalnietius ir viską, kas link Jaunomėnės apsirėdymo.
Taipgi laikom JEWELRY, kaip visokius auksinius daiktus: didelius sieninius laikrodzius, kiseninius laikrodzius, lenctineklus, visokios rūšies žiedus šluibinius žiedus padarom pagal užsakymą labai pigiai! Gražiausias spilktus, geriausio darbo Britvas, Peilius (Strap) arba pustus.
Taipgi laikome daug knygų kaip svietisko toip ir dvasiško turinio; visokios rūšies popieros del laišku rašymo ir geriausius muzikalusius instrumentus galima gauti pas mus.
Mes taipgi patįs esame senai praktikuojanciais muzikantais. Kreipkitės į mus, o mes užganėdinsime kiekvieną.
Tel. Canal 5641

K. J. PIKEL BROS.

718 W. 18th St., Chicago, Ill

“Kova” Savaitinis Laikrastis

Geriausias darbo žmonių draugas ir užtarejas. Per dešimt metų savo gyvavimo ir sunkios kovos su darbininkų priešais dar neišgenę iš tikrojo kelio, kuris veda darbininkus prie gerovės.

“Kovos” kaina metams \$2.00

Ta pati kaina ir užrubežiuose. Pažiūrėjimui vieną numerį prisiunčiame DYKAI. Rašydami laiškus, adresuokite sekanciai:

“Kova, 229 N. 6-th St. Philadelphia, Pa.

GYDAU mešlines žarnas ir privatiškas (lytiškas) ligas

Turiu 30 metų patyrimą. 59 E. Van Buren st. Imkite elevatorių iki 4 augšto. Ruimas 406. Kalbu lietuviškai Valandos: nuo 9 iki 9; nedėdieniais 9 iki 12. Dr. G.S. Calvert

Aš Alena Kostovska, Štendle Pasirodau Visai Publikai Akyse

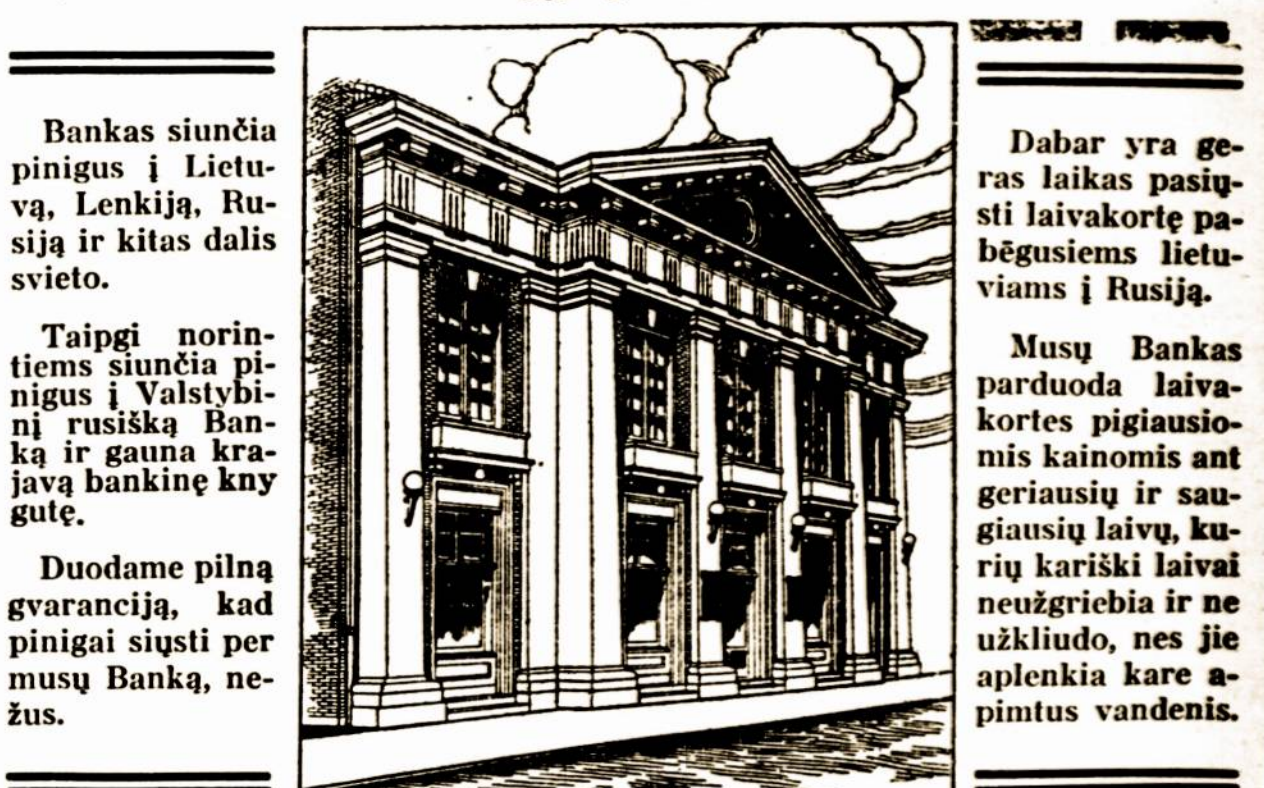

Kas mane išgelbėjo nuo varginančių ligų? Salutaras Bitteris. As per praėjus 4 metus buvau vos tik gyva. As kentėjau nuo nevyrinimo pilvo, ir dipepsijos. Mažai tegalėdavau valgyti ir suvalgytus maistas suteikdavo man daug nesmagumo — atsiliepdavo skilvyj skausmai, rėžymas, gurgimas vidurių. Diegliai suimdavo po krūtine, sonuose ir strėnose. Niekur as negavau pagalbos del savo sveikatos. Bet kada as pradėjau reikalauti Salutaras Bitteris ir Salutaras, Regulatris, del moterų, pradėjau gerai jausties, gerai valgyti ir dirbt, pasidarė smagu viskas. Per 6 mėnesius as savo paveikslą nebegalau pažinti ir palikau laiminga naudodama Salutaras Bitteria. Kaina \$1.00. Galima gauti geresniuose saliuuose ir aptiekose, o kur SALUTARAS CHEMICAL INSTITUTION negali gaut, kreipkitis į: Zolės nuo visokių kuno blogumų. P. J. BALTRENAS PROF. 1709 S. Halsted St., Chicago, Ill. Tel. Canal 6417.

VIENATINIS VALSTIBINIS BANKAS Bridgeporte

Po Valstijos Illinois Prieziura Kapitalas\$300,000.00, visas turtas viršina\$1,800,000.00

Čia yra laikomi Suvienytų Valstijų, Pačių Bankų, pavieto ir miesto Valdybų pinigai. Jeigu pačio bankos, pavieto ir miesto valdzios užstikli šiai Bankai, tai ir kiekvienas lietuvis jaja gali užsitikėti.

Central Manufacturing District Bank

1112 W. 35-ta gatvė (arti Morgan gatvės), Chicago, Illinois. Jus čia galite atlikti visus pinigiskus reikalus, mažus ir didelius. PERKELKITE SAVO PINIGUS IS KITŲ BANKŲ. Atneškite knygele, o mes patįs iškoloktuosime Jums pinigus su procentais. MIKOLAS EDUTIS, Lietuvių Skryliaus Vėdejias A. PETRATIS, Lietuvių Skryliaus Patarejas. Bankinės valandos: Nuo 9 ryte iki 4 po pietų; Subatomis nuo 9 ryte iki 9 vak.

Pasikalbėjimas Jono su Juozu

Gerą dieną, Juozai. Kiek į pekly su... Ar kokius nesmagumus turi, ar vargas koks spaudžia.

— Vargas, žinoma, kad vargas. Kad tau būtų buvę taip sunku gyventi, kaip man kadaise, tai jau senai dievai ar velniui butum dušią apieravojęs.

— Ar tai tik tavo vargas buvo? O dabar neturi vargo su vyčiais po karčiamas manečius darydamas?

— Iš kur tu toks smarkus šiandien? Bene iš manečių grįžti, pašaudęs iš bankinių kanuolių?

— O kas tau galvoj iš kur aš grįžtu. Bene iš tavo klėsenias aš geriu. O tu nors ir giminaitis, bet niekad nesivėdeci į saliną ir neužfundijai.

— Aš žinau, kad už mano pinigų negerei ir vargiai kada gersi, nes aš po karčiamas nevaikščioju. Bet man gaila, kad tu toks suvargęs išrodi kaip lepsė.

— Tu čia neblogoi nukalbėjai. Turbut reiks mesti tą prakiektą mačį gėrus. Bet pasakyk man, Jonuti, kas reikia daryti, kad aš bučiau grajus ir kad mane merginos mylėtų?

— Viena razumnas vaikinai, dar prigulintis prie 13-tojo "vyčių" pulko man patarė ant feiso užsipilti fut pauderio. Tai girdi labai pamačyvas daiktas.

— E, neklausyk to "vyčio", nes jis tiek teismano, kiek ir visi kiti "vyčiai." Žinok, kad nė vienas protingas žmogus nepilsto ant savo veido mitelių.

— Bet žiūrėk, Jonai, merginos vartoja pauderį ir štai kokios gražios yra. — Koks jau ten jų gražumas. Oda susitraukus, o kaklas tai kaip morkvos šaknis geltonas.

trinti feisą. Ištrnytus ir nuėjo sau. Bet kaip ji sujūdino tą pauderį, tai net mane čiaudulys pačmė, pikčiau negu nuo sniaukiamos tabokos. Aš irgi turbūt mesiu tą savo pauderį.

— Ir gerai padarysi. Ir pasakyk savo Justei, kad ji išmesty savo mitelius. Vietoj to geriau nustok gerti, o kai merginos pamatys, kad esi geras vyras, tai gal ir pamylės ir tavo.

— Ačiū už patarimą, reikis padėdyti. Gal kas ir išeis. J. V. Aceris.

Reikalauja Darbininkų

ILLINOIS FREE EMPLOYMENT OFFICE. 526 So. Dearborn st.

Maliorių, press feeder'ų, dailidžių, plumberių ir daugelio kitų darbininkų mieste.

Išvažiavimui: 100 vyrų Georgia ir Florida valst. dirbti prie gyvulių ir kitokių darbų, \$1.50 iki \$3.50 į dieną; 20 žmonių dirbti prie rugščių, barberių ir k.; 30 molderių, 30-100 mylių nuo Chicago, \$2.50 iki \$4.00 į dieną; 20 dirbti prie medžių, 40-100 mylių nuo Chicago; vedusių ir nevedusių dirbti ant ūkių.

Merginų: knygvedžių, steno-grafisčių, į dirbtuves, prie namų, į valgyklas, agenturas ir t.t. 520 W. Monroe st.

60 leberių į fandrę, 20-25c į valandą; 100 prie dokų, \$10 į savaitę su guoliu ir valgiu; 75 leberių dirbti gyvulių skerdyklose, 19-21c į val.; 35 griovkasių, \$2.00 į dieną ir daugiau; 100 dirbti vario kasyklose Mich. valst., \$2.86 į dieną; 9 janitorių, \$1.00 į dieną ir daugiau; anglių šeuoluotojų, prie namų darbo, indų plovėjų ir kitokių.

Be to reikalauja darbininkų kituose to ofiso skyriuose: Rockford, East St., Louis, Peoria, Rock Island. Už darbo parupinimą nereikia mokėti, nes ofisai yra užlaikomi valstijos. Norintieji plačiau žinoti apie darbus, klauskite ant vietos.

J=U=O=K=A=I

Vagis geriausias sargas. Policistas: — Pons viršininke, pavogtąjį arklį suradome. Viršininke: — O vagis? Policistas: — Yra ir tas. Jis kieme arklį daboja.

Blogai pasitarnavo.

— Aš su tuo Bimbalu tai dar pasirokuosiu. Tik per jį, šelmį, teks man pačią vestį. — Kaip tai? — Ugi taip. Jis buvo vienintelis žmogus, kurs jos tėvams gerą žodį buvo apie mane pasakęs.

Kritikas.

— Nutapiau paveikslą, o nežinau, kaip čia jį geriau pavardiju. Patark, susimildamas. — Pavardyk jį "Bėgšta." — Kodėl — "bėgšta"? — Del to, kad kiekvienas jį pasižiūrėjęs turi nuo jo bėgti.

Laimingas.

Jaunas daktaras: — Zinote, draugai, koks aš laimingas! Užvakar egzaminus išlaikiau, vakar vedžiau, o šiandien jau pirmąjį susilaukiau.

Siandie vakare "pramoniečiai" rengia prakalbas M. Meldazio svetainėje. Kalbėsia C. Kaminski ir Geležėlė apie rubsiuvių reikalus ir kodėl darbininkai pralaimi streikus.

MOKINAME DOVANAI Suvienytose Valstijose ir Kanadoj. Išmokinsime anglų kalbos dovanai ir duosime darbą su dideliu uždarbiu. Laikite mokslo uždirbsite \$15 savaitėje iš darbo parėję. Rašykite paaiškinimų. Indėk markę už 2centu. J. MASHKEN, 4456 So. Hermitage ave., Chicago, Ill.

Kada persišaldai... PAIN-EXPELLER... Tuo jau apsaugota nuo lieta ir gyvo... Tiktas tikrai su pažymėta marke "JKARA".

PERSERGEJIMAS KIEKVIENAM. Daugelis žmonių, kaltų ir nekalčių, ir turi daug nukentėti nuo lytiškų ligų. Mirtis greit pakarta juos be laiko, arba jie turi kentėti per visą savo gyvenimą.

KAZIMIERAS GUGIS ADVOKATAS. Veda visokius reikalus, kaip kriminališkuose taip ir civiliškuose teismuose. Doro visokius dokumentus ir popierius.

Vyriškų Drapanu Bargenai. Nauji, neatimti, daryti ant užsakymo sutai ir overkotai, vertės nuo \$30 iki \$50, dabar parsiduoda po \$15 ir \$25 dolerius.

Gerbuvis yra čia. \$1,500,000 algų padidinimas, duodamas darbininkams; taip pat numušimas darbo valandų. Niekomet kriaučių industrijai nebuvo tokio didelio reikalavimo vyrų, kaip dabar.

MUSŲ DIPLOMA. yra jūsų gvarancija, kad jūs esate gerai išmokyti ir galite reikalauti didelių algos. Specialie skyrus del mokinio sviumo, prosijimo ir padarymo dienoms ir vakarais.

MILDA TEATRAS. VODEVILIUS IR PAVEIKSLAI. Vodevilius permalna: Pan, Keta ir Subatof. Paprastom dienom pama duoras 10c, Balkonas 5c. Subatof vakarai ir nedėliomis pirmas duoras 15c, Balkonas 10c.

"PEARL QUEEN" KONCERTINOS. Padarytos Suvienytose Valstijose yra geriausias, netik tone, bet ir jų išdirbima. Atsiūskite j mūsų krautuves: Phone Yards 1557.

Burke Barber School. Dept. D. 610 W. Madison St., Chicago, Ill.

TEISINGIAUSIA IR GERIAUSIA LIETUVIŠKA APTIEKA. Sutaissau receptus su didžiausia atyda, nežurint, ar tie receptai Lietuvos ar Amerikos daktarų. Tai vienintelė lietuviška aptieka Bostone ir Massachusetts valstijoje.

K. Sidlauskas. Aptiekorius ir savininkas SOUTH BOSTON, MASS.

SKOLINA PINIGUS. Paskolinam jums pinigų ant antro mėnesio ant jūsų nuosavybės. Mes skaitom šią nuosimį ir jūs galite išmokėti kas mėnesi. Jeigu reikalauji pinigų statymui bei pagerinimui savo nuosavybės, užmokejimu mokesčių arba nuosimėjų už savo savastį, arba jeigu nori išmokėti savo pirmą mėnesį; jeigu perki arba mainai savo savastį ir reikalauji pinigų užbaigimui savo kontraktą, kreipkis į mus.

Rusiškos ir Turkiškos Vanos. 2th st. Tel. Kodzle 8902. Paulina st. Tel. Western 13. (pool) 3514-16 W. 12 -th St., arti St. Louis Ave ir 1115-17 S. Paulina St., arti 12th St.

DOUGLAS BATH. RUSSIAN BATH 25c, TURKISH BATH 20c, BATH WITH SALT 25c.

MOKYKIS SIUT MOTERISKUS RUBUS. Izmokiname pieszio, kirpimo formų, siuti naminius daiktus arba aprėdulus. Diplomas kiekvienam, kas išismokins. Valandos dienų arba vakarais del jūsų parankumo. Už \$10.00 izmokiname Jus siuti visokius drabužius.

Vyriškų Drapanu Bargenai. Nauji, neatimti, daryti ant užsakymo sutai ir overkotai, vertės nuo \$30 iki \$50, dabar parsiduoda po \$15 ir \$25 dolerius.

Gerbuvis yra čia. \$1,500,000 algų padidinimas, duodamas darbininkams; taip pat numušimas darbo valandų. Niekomet kriaučių industrijai nebuvo tokio didelio reikalavimo vyrų, kaip dabar.

MUSŲ DIPLOMA. yra jūsų gvarancija, kad jūs esate gerai išmokyti ir galite reikalauti didelių algos. Specialie skyrus del mokinio sviumo, prosijimo ir padarymo dienoms ir vakarais.

MILDA TEATRAS. VODEVILIUS IR PAVEIKSLAI. Vodevilius permalna: Pan, Keta ir Subatof. Paprastom dienom pama duoras 10c, Balkonas 5c. Subatof vakarai ir nedėliomis pirmas duoras 15c, Balkonas 10c.

"PEARL QUEEN" KONCERTINOS. Padarytos Suvienytose Valstijose yra geriausias, netik tone, bet ir jų išdirbima. Atsiūskite j mūsų krautuves: Phone Yards 1557.

Burke Barber School. Dept. D. 610 W. Madison St., Chicago, Ill.

TEISINGIAUSIA IR GERIAUSIA LIETUVIŠKA APTIEKA. Sutaissau receptus su didžiausia atyda, nežurint, ar tie receptai Lietuvos ar Amerikos daktarų. Tai vienintelė lietuviška aptieka Bostone ir Massachusetts valstijoje.

K. Sidlauskas. Aptiekorius ir savininkas SOUTH BOSTON, MASS.

SKOLINA PINIGUS. Paskolinam jums pinigų ant antro mėnesio ant jūsų nuosavybės. Mes skaitom šią nuosimį ir jūs galite išmokėti kas mėnesi. Jeigu reikalauji pinigų statymui bei pagerinimui savo nuosavybės, užmokejimu mokesčių arba nuosimėjų už savo savastį, arba jeigu nori išmokėti savo pirmą mėnesį; jeigu perki arba mainai savo savastį ir reikalauji pinigų užbaigimui savo kontraktą, kreipkis į mus.

FARMA ant Pardavimo. 7 akrai, stuba 5 kambarių, kluonas, vištiniųkas, 65 vaisiniai medžiai, 1/2 mylios į moksleing, arti keturių fabriku; gražus gyvenimas už \$1,300. M. WALENCIUS, Scottville, Mich., Box 4.

S. L. A. Visi lietuviai rašykite prie Susivienijimo Lietuvių Amerikoje kur galite apsaugoti savo gyvastį ant \$150 iki \$1000 ir priegtam, mokėdami po 30 c. i mėnesį, gaunate iš S. L. A. po \$6.00 į savaitę pašalpos ligoje. Reikalaudami informacijų, kreipkitės šiuo adresu: A. B. STRIMAITIS, S.L.A. Sekr. 307 W. 30th St., New York City.

Pranciškų Jonaitis. Seniausias Biznierių GARY, IND. Persikėlė su saliuo bizniu savo locnan naman, kampas 11-TOS ir MADISON gatvių. Užsiima lotų ir properčių pirkimu ir pardavimu. Užlaiko garinę lietuvišką pirtį ir vanas. Atdara pėnyčioje ir subatoje; vyrams 25c. Turi puikų naujos mados, automobilių ir parsamdo už labai prieinamą kainą.

Užsirašykite Tuoj. Mėnesinį Mokslo ir Teorijos Žurnalą 'NAUJOJI GADYNE'. Kurį Greitu Laiku Išleis LSS. "NAUJOJI GADYNE" tai naujas gyvybės pulsas Amerikos lietuvių darbininkų gyvenime. "NAUJOJI GADYNE" yra nutarta leisti vien tik del susilpinimo kliaisinio liaudyje susipratimo. "NAUJOJI GADYNE" bus visiems prieinamas ir visiems lygiai indomus ir svarbus mokslo ir žiniijos šaltinis, kaip menkai išsilavinusiam darbininkui, taip ir inteligentui. "NAUJAJĄ GADYNE" redaguos žymiausias Amerikos lietuvių socialistų rašytojas ir gilus teoretikas drg. P. Grigaitis. Jam artimiausioje pagalboje bus kitas žymus publicistas ir nuoseklus kritikas drg. V. Kapsukas iš Skotijos, dabartinis "Socialdemokrato" redaktorius. "NAUJOJI GADYNE" turės dar keliata pagalbinių redaktorių. Joje bendradarbiaus visi žymesnieji Europos ir Amerikos socialistų rašytojai ir publicistai. "NAUJOJI GADYNE" turės skyrus iš visų svarbiausių mokslo šakų; gildens visuomenės klausimus ir plačiai aiškins socializmo mokslo teorijas. "NAUJOJI GADYNE" talpins daug gražių paveikslų, karikatūrų, dailės apysakų, eilių ir uoliai stovės darbo žmonių reikalų sargyboje. "NAUJOJI GADYNE" bus storas, didelio formato, 64 puslapių žurnalas, spausdinamas ant puikios popieros, papuoštos gražiomis "vinjetkomis" ir dailiai techniškai apdirbtas. Nei vienas susipratus darbininkas neprivalo atsakyti nuo "NAUJOSIOS GADYNES" užsirašymo. Nelaukite, bet užsiprenumeruokite kuogreista! Kaip greit administracijon atsisausks 1000 "Naujajai Gadynei" prenumeratorių, taip greit "Naujoji Gadyne" bus išleista. Draugai! pripildykite šią skaitilinę per mėnesį laiko! Parodykite jusų išnaudotojams, jog jau mokate savo reikalais rupinties. "NAUJOJI GADYNE" kainuoja metams vos tikrai \$1.50; pusei metų 80c; užsieniuose metams \$2; pusei metų \$1. Pavienis numeris 15c. Pini-gus umai siūskite šitokiu adresu: "NAUJOJI GADYNE" 229 N. 6th St., Philadelphia Pa.

